

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Απόφαση ΕΠΑ: 77/2013

Αρ. Φακέλου 11.17.013.28

**Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2008
(Νόμος Αρ. 13(Ι)/2008)**

**Καταγγελία και αίτημα για λήψη προσωρινών μέτρων του Συνδέσμου
Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου (ΣΕΑΠΕΚ) εναντίον της Αρχής
Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ)**

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα Λουκία Χριστοδούλου,	Πρόεδρος
κ. Ανδρέας Καρύδης,	Μέλος
κα Ελένη Καραολή,	Μέλος
κ. Χάρης Παστελλής,	Μέλος
κ. Χρίστος Τσίγκης,	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 4 Δεκεμβρίου 2013

Για τον Σύνδεσμο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου παρουσιάστηκαν οι κ.κ. Ανδρέας Μυλωνάς από το δικηγορικό γραφείο Andreas M. Mylonas & Co LLC και Δρ. Παύλος Νεοφύτου Κούρτελλος από το δικηγορικό γραφείο Π.Ν.Κούρτελλος & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε.

Για την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου παρουσιάστηκαν οι κ.κ. Ανδρέας Δημητρίου και Έλενα Μιχαήλ από το δικηγορικό γραφείο Ιωαννίδης Δημητρίου Δ.Ε.Π.Ε. και οι κ.κ. Ευτύχιος Ευτυχίου και Κωνσταντίνος Κρονιδής Βοηθοί Διευθυντές (παραγωγής) ΑΗΚ.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΛΗΨΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 18 Οκτωβρίου 2013 Ο Σύνδεσμος Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου (στο εξής ο «ΣΕΑΠΕΚ») υπέβαλε στην Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής η «Επιτροπή») καταγγελία και αίτηση για τη λήψη προσωρινών μέτρων εναντίον της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (στο εξής η «ΑΗΚ») αναφορικά με πιθανολογούμενη παράβαση του άρθρου 6(1) και 6(2) του περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 (Νόμος αρ. 13(Ι)/2008) (στο εξής ο «Νόμος»).

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 2013, διαπιστώνοντας ότι ο καταγγέλλων δεν είχε προβεί σε λεπτομερή παράθεση των γεγονότων και δεν είχε εξηγήσει με ποιο τρόπο διαφαίνεται από τα γεγονότα ότι προκύπτει παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία όπως αποσταλεί σχετική επιστολή προς τον καταγγέλλοντα προς κοινοποίηση των εν λόγω ευρημάτων της Επιτροπής, με την οποία να ζητείται υποβολή θέσεων εντός 21 ημερών. Σχετική επιστολή ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 2013 αποστάληκε στον καταγγέλλοντα σύνδεσμο.

Με επιστολή ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 2013, ο καταγγέλλων, μέσω του νομικού εκπροσώπου, ανέφερε *«αποσύρουμε στο παρόν στάδιο τη θέση μας για παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου και σας παρακαλούμε όπως προχωρήσετε στην εξέταση της καταγγελίας και της αίτησης προσωρινών μέτρων ως έχει καταχωρηθεί, αναφορικά με την παράβαση του άρθρου 6(1) του Νόμου»*.

Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 1^η Νοεμβρίου 2013, επισημαίνοντας την απόσυρση της θέσης του καταγγέλλοντα περί παράβασης του άρθρου 6(2) του Νόμου, καθώς και την εκφρασθείσα ετοιμότητά του προς καταβολή εγγύησης, αποφάσισε να δώσει οδηγίες στην Υπηρεσία να καλέσει τα εμπλεκόμενα μέρη στη συνεδρία της Επιτροπής που θα πραγματοποιηθεί τις 8 Νοεμβρίου 2013 στις 9.30 πμ. Η Επιτροπή επίσης έδωσε οδηγίες προς την Υπηρεσία όπως επισημάνει στα εμπλεκόμενα μέρη ότι ο καταγγέλλων/αιτητής πρέπει μέχρι τις 4 Νοεμβρίου 2013 και ώρα 14.00 να κοινοποιήσει προς την καταγγελλόμενη ΑΗΚ και την Επιτροπή, σε μη εμπιστευτική μορφή, την καταγγελία και την αίτηση του για λήψη προσωρινών μέτρων και τα επισυναπτόμενα επ' αυτών έγγραφα, καθώς και την επιστολή του

ημερομηνίας 29/10/2013, σε σχέση με την επιθυμία του για την απόσυρση της παράβασης του άρθρου 6(2) του Νόμου. Επίσης, η Επιτροπή έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία όπως επισημάνει ότι η ΑΗΚ θα έχει το δικαίωμα να υποβάλει τυχόν γραπτές παρατηρήσεις επί της αίτησης για λήψη προσωρινών μέτρων μέχρι την Πέμπτη 7 Νοεμβρίου 2013 και ώρα 10.00 πμ. Προς τούτο αποστάληκαν σχετικές επιστολές ημερομηνίας 1 Νοεμβρίου 2013.

Στις 5 Νοεμβρίου 2013 παραλήφθηκε σχετική επιστολή του νομικού εκπροσώπου της ΑΗΚ ζητώντας περαιτέρω χρόνο ούτως ώστε να συλλεχθούν τα απαραίτητα στοιχεία, έγγραφα και πληροφορίες από την ΑΗΚ για να τοποθετηθούν επί του περιεχομένου της αίτησης για προσωρινά μέτρα.

Η Επιτροπή σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Νοεμβρίου 2013, αφού έλαβε γνώση του περιεχομένου των επιστολών με ημερομηνία 5 Νοεμβρίου 2013, ομόφωνα αποφάσισε να εγκρίνει το αίτημα για αναβολή της ακροαματικής διαδικασίας ημερομηνίας 8 Νοεμβρίου 2013. Η ακροαματική διαδικασία ορίστηκε για τις 18 Νοεμβρίου 2013 και ώρα 10.00 πμ. ενώ οι τυχόν παρατηρήσεις της ΑΗΚ θα έπρεπε να υποβάλλονται έως και τις 14 Νοεμβρίου 2013 και ώρα 14.00, με ταυτόχρονη κοινοποίηση στον ΣΕΑΠΕΚ σε μη εμπιστευτική μορφή. Σχετική επιστολή αποστάληκε στα εμπλεκόμενα μέρη με τηλεομοιότυπο στις 7 Νοεμβρίου 2013.

Η ΑΗΚ, μέσω των νομικών της εκπροσώπων απέστειλε τις θέσεις της στις 14 Νοεμβρίου 2013.

Τα εμπλεκόμενα μέρη παρουσιάστηκαν στην ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής στις 18 Νοεμβρίου 2013 υποβάλλοντας τις θέσεις τους, τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς. Ο νομικός εκπρόσωπος του καταγγέλλοντα υπέβαλε σχετικό έγγραφο το οποίο περιείχε τις συμπληρωματικές θέσεις του, εις απάντηση και των σχετικών θέσεων της ΑΗΚ ημερομηνίας 14 Νοεμβρίου 2013, ενώ ο νομικός εκπρόσωπος της ΑΗΚ υπέβαλε σχετικά με τις θέσεις του έγγραφο.

Η Επιτροπή στο τέλος της συνεδρίας έδωσε οδηγίες όπως η ΑΗΚ έως και τις 21 Νοεμβρίου 2013 υποβάλει περαιτέρω γραπτές θέσεις, ως το αίτημά της ενόψει και των γραπτών θέσεων που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή από τον καταγγέλλοντα κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2013. Η ΑΗΚ απέστειλε τις θέσεις της στις 21 Νοεμβρίου 2013.

3. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

3.1 Σύνδεσμος Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου - ΣΕΑΠΕΚ

Ο ΣΕΑΠΕΚ έχει ιδρυθεί το 2004 ως επαγγελματικός Σύνδεσμος και στοχεύει στην προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και της ορθολογικής χρήσης των ενεργειακών πόρων και/ ή την συνεχή προώθηση τεχνολογιών ΑΠΕ. Ο ΣΕΑΠΕΚ είναι ενταγμένος στην Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ). Τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ ασχολούνται με τη μελέτη, προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων.

3.2 Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου – ΑΗΚ

Η ΑΗΚ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που εγκαθιδρύθηκε βάσει του περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμου του 1952, Κεφ. 171. Οι δραστηριότητες της σχετίζονται με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού. Είναι επιφορτισμένη με την εκ του νόμου υποχρέωση (άρθρο 12 του περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμου Κεφ.171) να συντηρεί και να λειτουργεί οποιαδήποτε εγκατάστασή ή επιχείρησή της, να διεξάγει οποιαδήποτε εργασία που συνήθως σχετίζεται με επιχείρηση ηλεκτρισμού και γενικά να προάγει και να ενθαρρύνει τη χρήση ηλεκτρισμού και ειδικά τη χρήση αυτού για γεωργικούς, βιομηχανικούς και κατασκευαστικούς σκοπούς.

Η ΑΗΚ δραστηριοποιείται στον τομέα παραγωγής ενέργειας ούσα ουσιαστικά ο κυριότερος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, είναι ιδιοκτήτης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο διαχειρίζεται μέσω του Διαχειριστή του Συστήματος.

Η ΑΗΚ επίσης ορίζει και το Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, ο οποίος λειτουργεί υπό την εποπτεία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (στο εξής «ΡΑΕΚ») στα πλαίσια των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων 2003 έως 2012.

4. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΛΗΨΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Ο καταγγέλλων με το αίτημά του για λήψη προσωρινών μέτρων αιτείται:

«Α. Προσωρινό Διάταγμα της Επιτροπής δυνάμει των άρθρων 23(2) και 28 του Νόμου 13(Ι)/2008 που να διατάζει το Καταγγελλόμενο Μέρος, ήτοι την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) όπως ανατείλει και/ ή απόσχει από οποιαδήποτε

ενέργεια και/ ή οποιαδήποτε προπαρασκευαστική ενέργεια και/ ή διοικητική ενέργεια και/ ή πράξη αμέσως και/ ή εμμέσως και/ ή άγουσα προς πραγμάτωση σχετική με την εξαγγελία και/ ή απόφαση της ΑΗΚ υπέρ της εγκατάστασης 200 Φωτοβολταϊκών Συστημάτων συμψηφισμού μετρήσεων (net metering) μέχρι και την πλήρη αποπεράτωση της ακρόασης της Καταγγελίας και/ ή την έκδοση τελικής απόφασης της Επιτροπής και/ ή μέχρι νεότερης διαταγής της Επιτροπής.

Β. Διαζευκτικά και/ ή επικουρικά Προσωρινό Διάταγμα της Επιτροπής που να διατάζει το Καταγγελλόμενο Μέρος όπως αναστείλει την εξέταση Αιτήσεων αναφορικά με τη Διαδικασία Σύνδεσης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων μέχρι 20Kw στο Δίκτυο Χαμηλής Τάσης της ΑΗΚ μέχρι την πλήρη αποπεράτωση της ακρόασης της Καταγγελίας και/ ή την έκδοση τελικής απόφασης της Επιτροπής και/ ή μέχρι νεότερης διαταγής της Επιτροπής.»

Ο ΣΕΑΠΕΚ στηρίζει την αίτηση του για λήψη προσωρινών μέτρων στο άρθρο 6(1)(γ) και 6(2) του Νόμου, ενώ σε άλλα σημεία της αίτησής του αναφέρεται στο άρθρο 6(1) γενικότερα χωρίς να εξειδικεύει σε ποια παράγραφο του άρθρου 6(1) του Νόμου αναφέρεται. Επιπλέον, στις θέσεις του που υποβλήθηκαν στην ακροαματική διαδικασία ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2013 ο καταγγέλλων αναφέρει ότι «*Η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης μπορεί να συνίστανται, όπως στην παρούσα, στην άμεση ή έμμεση επιβολή «μη δίκαιων τιμών» αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής.*», ενώ κατά την ίδια ακροαματική διαδικασία ο δικηγόρος ανέφερε προφορικά ότι «*Δεν επικαλούμαστε οτιδήποτε σε σχέση με το άρθρο 6(2). Επικεντρωνόμαστε στο άρθρο 6 [...]*».

Η Επιτροπή κρίνει σημαντικό όπως επαναλάβει ότι στη συνεδρία της με ημερομηνία 1 Νοεμβρίου 2013, σημειώνοντας τη θέση του ΣΕΑΠΕΚ όπως αυτή εκτέθηκε σε επιστολή του ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 2013 περί απόσυρσης του ισχυρισμού για παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου και με την οποία «*παρακάλεσε την Επιτροπή να προχωρήσει να εξετάσει την καταγγελία και το αίτημα για λήψη προσωρινών μέτρων με την παράβαση του άρθρου 6(1) του Νόμου*», ομόφωνα αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως «*Ο καταγγέλλοντας/αιτητής μέχρι τη Δευτέρα 4 Νοεμβρίου 2013 και ώρα 14:00, να κοινοποιήσει προς την καταγγελλόμενη ΑΗΚ και την Επιτροπή, την καταγγελία και την αίτησή του για λήψη προσωρινών μέτρων και τα επισυναπτόμενα επ' αυτών έγγραφα, καθώς και την επιστολή του ημερομηνίας 29/10/2013, σε σχέση με την επιθυμία του για την απόσυρση της παράβασης του άρθρου 6(2) του Νόμου,*

και για την εξέταση της καταγγελίας και των προσωρινών μέτρων στη βάση του άρθρου 6(1) του Νόμου, σε μη εμπιστευτική μορφή.».

Ως εκ τούτου και υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή δεν θα εξετάσει την παρούσα αίτηση υπό το πρίσμα του άρθρου 6(2) του Νόμου.

Η καταγγελία του ΣΕΑΠΕΚ αφορά την «Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης κατά παράβαση του άρθρου 6(1) του Νόμου μέσω της εγκατάστασης και/ ή της εξαγγελθείσας πρόθεσης της ΑΗΚ για εγκατάσταση 200 Φωτοβολταϊκών Συστημάτων συμψηφισμού μετρήσεων (net metering)».

Ο ΣΕΑΠΕΚ ισχυρίζεται ότι η ΑΗΚ καταχράται και εκμεταλλεύεται τη θέση υπεροχής της προσφέροντας δυνατότητα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων συμψηφισμού μετρήσεων χωρίς αρχικό κόστος και με αποπληρωμή της αξίας του συστήματος με μηνιαίες ή διμηνιαίες δόσεις, δυνατότητα την οποία δεν έχουν τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ τα οποία δεν έχουν την ισχυρή οικονομική βάση της ΑΗΚ και τα οποία δεν δύνανται να προχωρήσουν σε ανάλογες ρυθμίσεις, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Επιπρόσθετα, ο ΣΕΑΠΕΚ ισχυρίζεται ότι προκύπτει θέμα παραβίασης κανόνων του ανταγωνισμού εκ μέρους της ΑΗΚ, εφόσον, λόγω της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει, αλλά και των άλλων εξουσιών της, θα μπορεί να ρυθμίζει το όλο καθεστώς της υλοποίησης όλων των φωτοβολταϊκών έργων, είτε αυτά αφορούν το net metering είτε την αυτοπαραγωγή *«με αποτέλεσμα να προβαίνει σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της στις σχετικές αγορές».* Προς τούτο ο ΣΕΑΠΕΚ απαρίθμησε λεπτομέρειες που καταδεικνύουν την πλεονεκτική θέση της ΑΗΚ, όπως, μεταξύ άλλων, ότι κατέχει όλες τις πληροφορίες για τις εταιρείες μέλη του ΣΕΑΠΕΚ και τους προμηθευτές αυτών, ότι κατέχει όλα τα προσωπικά δεδομένα των πελατών των μελών του ΣΕΑΠΕΚ, οι οποίοι αιτήθηκαν αδειοδότηση για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και κατέχει το ενεργειακό προφίλ αυτών, ότι η ίδια η ΑΗΚ δύναται να καθορίζει την ημερομηνία ελέγχου των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων και ότι χρησιμοποιεί τα χρήματα του Κύπριου φορολογούμενου για να προσφέρει ευκολίες πληρωμής μέσω του λογαριασμού κατανάλωσης της ΑΗΚ.

Επίσης, ο ΣΕΑΠΕΚ ισχυρίζεται ότι *«Η πραγμάτωση της πρόθεσης της ΑΗΚ να δραστηριοποιηθεί στην σχετική αγορά εμπεριέχει την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια οι ανταγωνιστές της να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση.»* και ότι η ΑΗΚ δύναται να χρησιμοποιήσει την ισχύ της στην

αγορά για να ενδυναμώσει περαιτέρω τη θέση της και, να παρεμποδίσει την εμφάνιση του ανταγωνισμού.

Επιπλέον, ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει ότι η ΑΗΚ είναι επίσης ιδιοκτήτης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο διαχειρίζεται μέσω του Διαχειριστή του συστήματος, ενώ, ως Διαχειριστής Συστήματος Διανομής, η ΑΗΚ θα εξετάζει και εγκρίνει αιτήσεις για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων.

5. ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Η Επιτροπή προχώρησε και εξέτασε περαιτέρω όλους τους ισχυρισμούς των μερών.

5.1 Ισχυρισμοί ΣΕΑΠΕΚ

Η Επιτροπή σημειώνει ότι πέραν από τα όσα επικαλέστηκε ο καταγγέλλων στο αντικείμενο της καταγγελίας, είναι θέση του ότι προκύπτει θέμα παραβίασης κανόνων ανταγωνισμού εκ μέρους της ΑΗΚ γιατί *«Η δεσπόζουσα θέση που κατέχει αλλά και οι άλλες εξουσίες της, τις δίδουν σημαντικά πλεονεκτήματα ώστε να μπορεί να ρυθμίζει το όλο καθεστώς των φωτοβολταϊκών έργων είτε αυτά αφορούν το net metering είτε την αυτοπαραγωγή με αποτέλεσμα να προβαίνει σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της στις σχετικές αγορές.»*

Προς υποστήριξη του ισχυρισμού αυτού ο ΣΕΑΠΕΚ παραθέτει λεπτομέρειες αναφορικά με την πλεονεκτική θέση της ΑΗΚ σε ότι αφορά (α) κατοχή πληροφοριών για εταιρείες μέλη του ΣΕΑΠΕΚ, τους προμηθευτές αυτών και τεχνολογίες που χρησιμοποιούν στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της ως Διαχειριστής Συστήματος Διανομής, (β) κατοχή όλων των προσωπικών δεδομένων πελατών του ΣΕΑΠΕΚ οι οποίοι αιτούνται αδειοδότηση για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, (γ) κατοχή του ενεργειακού προφίλ των εταιρειών/ πελατών του ΣΕΑΠΕΚ που αιτούνται αυτοπαραγωγή που μόνο η ΑΗΚ μπορεί να δώσει και να αποφασίσει τότε θα τα δώσει, (δ) το γεγονός ότι η ΑΗΚ θα καθορίζει την ημερομηνία ελέγχου των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων και θα ελέγχει τους ανταγωνιστές της, (ε) το γεγονός ότι χρησιμοποιώντας τα λεφτά του Κύπριου φορολογούμενου, μέσω του λογαριασμού κατανάλωσης της ΑΗΚ δύναται να προσφέρει ευκολίες πληρωμής, (στ) η πραγμάτωση της πρόθεσης της ΑΗΚ να δραστηριοποιηθεί στην σχετική αγορά εμπεριέχει την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια οι ανταγωνιστές της να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, (ζ) η ΑΗΚ έχει

τη δυνατότητα ανεξάρτητης, έναντι των ανταγωνιστών της, των πελατών της και τελικά των καταναλωτών, συμπεριφορά και/ ή δύναται να χρησιμοποιεί την ισχύ της σε αυτή την αγορά κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ενδυναμώσει περαιτέρω τη θέση της και, ταυτόχρονα, να παρεμποδίσει την εμφάνιση του ανταγωνισμού, (ι) η ΑΗΚ είναι ιδιοκτήτης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο διαχειρίζεται μέσω του Διαχειριστή του συστήματος, (κ) η ΑΗΚ κατέχει το προνόμιο της απαλλοτρίωσης γης για σκοπούς ενεργειακής πολιτικής.

Ο ΣΕΑΠΕΚ επισημαίνει ότι στόχος της ΑΗΚ είναι να επιτρέψει στους καταναλωτές που ανήκουν στην ομάδα ευάλωτων και ευπαθών καταναλωτών να εγκαταστήσουν το σύστημα φωτοβολταϊκών χωρίς να υποστούν αρχικό κόστος, παρέχοντας τους τη δυνατότητα να αποπληρώσουν την αξία του συστήματος με μηνιαίες ή διμηνιαίες δόσεις. Σύμφωνα με τον ΣΕΑΠΕΚ *«η ΑΗΚ μέσω αυτής της δυνατότητας καταχράται αλλά και εκμεταλλεύεται τη θέση υπεροχής αυτής. Η δυνατότητα εγκατάστασης άνευ αρχικού κόστους εξουδετερώνει τις συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού υπό της ΑΗΚ αφού άλλα πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των μελών του ΣΕΑΠΕΚ δεν δύνανται να προχωρήσουν σε ανάλογες ρυθμίσεις λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.»*

Ο ΣΕΑΠΕΚ ισχυρίζεται ότι *«Η ΑΗΚ είναι ημικρατικός οργανισμός που κατέχει υπέρ-δεσπόζουσα και/ ή κυρίαρχη θέση στον τομέα της παραγωγή ενέργειας. Επίσης είναι ο ιδιοκτήτης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας το οποίο διαχειρίζεται μέσω του Διαχειριστή Συστήματος. Περαιτέρω, η ΑΗΚ εξετάζει και εγκρίνει αιτήσεις για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων. Προκειμένου για την υλοποίηση και/ ή πραγμάτωση του σχεδίου της ΑΗΚ, αυτή εκ των πραγμάτων θα αποτελεί πωλητή – ανταγωνιστικό μέρος και συγχρόνως κριτή στη διαδικασία έγκρισης των σχετικών αιτήσεων με τρόπο ώστε κατά τρόπο αθέμιτο και/ή άνισο για τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ να συμπίπτουν πολλαπλές ιδιότητες στο καταγγελλόμενο μέρος.»*

[...]

Η δεσπόζουσα θέση που κατέχει αλλά και οι άλλες εξουσίες της, τις δίδουν σημαντικά πλεονεκτήματα ώστε να μπορεί να ρυθμίζει το όλο καθεστώς των ΦΒ έργων είτε αυτά αφορούν το net metering είτε την αυτοπαραγωγή με αποτέλεσμα να προβαίνει σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της στις σχετικές αγορές.»

Αναφορικά με τον αριθμό των 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων που αφορά το σχέδιο της ΑΗΚ, ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει ότι *«αποτελεί ποσοστό 10% του συνόλου των 2000 αιτήσεων οι οποίες θα γίνουν αποδεκτές και για τις οποίες θα δοθεί χορηγία από το Ειδικό Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ, ποσοστό το οποίο κάθε άλλο παρά μικρό μπορεί να θεωρηθεί. Συνάγεται εκ του γεγονότος ότι η ΑΗΚ έχει άνευ ετέρου εξασφαλίσει 200 θέσεις αποκλειστικά για πελάτες a priori και εκτός συνθηκών ανταγωνισμού.»*.

Επίσης, στις θέσεις του που υποβλήθηκαν στις 18 Νοεμβρίου 2013 ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει *«Αν ήθελε υποθέσει τις ότι τα εν λόγω 1800 ΦΒ συστήματα κατανέμονται ισοδύναμα στα 68 μέλη του Συνδέσμου με απλά μαθηματικά έκαστο μέλος θα έχει μερίδιο αγοράς 1,4%. Εξ'ου και επαληθεύεται ο ισχυρισμός για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην σχετική αγορά λαμβανομένης υπόψη της υπερδεσπόζουσας θέσης με όρους οικονομικής δύναμης της ΑΗΚ στην συναφή αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας.»*

Σημειώνοντας ότι η ΑΗΚ είναι ο ιδιοκτήτης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας *«το οποίο διαχειρίζεται μέσω του Διαχειριστή Συστήματος (ΔΣΔ)¹»,* ενώ εξετάζει και εγκρίνει αιτήσεις για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων διά του Διαχειριστή, ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει ότι *«Προκειμένου για την υλοποίηση και/ή πραγμάτωση του σχεδίου της ΑΗΚ, αυτή εκ των πραγμάτων θα αποτελεί πωλητή-ανταγωνιστικό μέρος και συγχρόνως κριτή στην διαδικασία έγκρισης των σχετικών αιτήσεων με τρόπο ώστε κατά τρόπο αθέμιτο και/ή άνισο για τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ να συμπίπτουν πολλαπλές ιδιότητες στο καταγγελλόμενο μέρος.»*

Επίσης, ο ΣΕΑΠΕΚ εκφράζει την ανησυχία του ότι η ΑΗΚ *«θα είναι σε θέση και θα εναπόκειται στη διακριτική της ευχέρεια να απορρίψει αιτήσεις, άνευ ενδεχομένως ικανοποιητικής αιτιολόγησης, προκειμένου να προωθήσει τις αιτήσεις οι οποίες θα καταχωρηθούν από τους δικούς της πελάτες.»*. Σύμφωνα με τον ΣΕΑΠΕΚ, λόγω της θέσης που κατέχει, η ΑΗΚ θα μπορεί να παίρνει αποφάσεις οι οποίες θα επηρεάζουν δυσμενώς καταναλωτές οι οποίοι επέλεξαν άλλη επιχείρηση για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών συστημάτων, ενώ αντίστοιχα θα ευνοούνται οι καταναλωτές που επέλεξαν την ΑΗΚ ως εγκαταστάτη.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό της ΑΗΚ ότι αυτή ενεργεί κάτω από τον έλεγχο και εποπτεία της ΡΑΕΚ, ο ΣΕΑΠΕΚ ισχυρίζεται ότι η ΑΗΚ έχει αγνοήσει τη ΡΑΕΚ σε

¹ Η ΑΗΚ λειτουργεί και ως Διαχειριστής του Συστήματος Διανομής.

αριθμό περιπτώσεων σε ότι αφορά το σχέδιο για εγκατάσταση 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Επισημαίνεται ότι, ο ΣΕΑΠΕΚ αμφισβητεί τη θέση της ΑΗΚ ότι το θέμα των προσωρινών μέτρων που αιτείται έχει ήδη τύχει ρύθμισης από την ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμό απόφαση της 963/2013 ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 2013, αποστέλλοντας στην Επιτροπή τα σχόλιά του αναφορικά με τους όρους που έθεσε η ΡΑΕΚ σ ό,τι αφορά τη δραστηριοποίηση της ΑΗΚ.

5.2 Ισχυρισμοί ΑΗΚ

Είναι θέση της ΑΗΚ ότι ο ΣΕΑΠΕΚ δεν επικαλείται ούτε τεκμηριώνει οποιαδήποτε συγκεκριμένη παράβαση του Νόμου ώστε να αιτιολογεί την παρέμβαση της Επιτροπής. Η ΑΗΚ επίσης ισχυρίζεται ότι *«Δεν αποδεικνύεται καν ότι η ΑΗΚ έχει δεσπόζουσα θέση στην πραγματική αγορά που δεν είναι άλλη από αυτή που έχει δημιουργηθεί δυνάμει της απόφασης της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 4.7.2013 (Σχέδιο Α).»*

Δικαιολογώντας το χρόνο εξαγγελίας του σχεδίου της, ήτοι στις 12 Σεπτεμβρίου 2013, η ΑΗΚ αναφέρει ότι αυτό οφείλεται στο ότι είχε τη δυνατότητα να κοστολογήσει το φωτοβολταϊκό (ΦΒ) σύστημα με ακρίβεια στη βάση σχετικών προσφορών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια και Inverters και σημείωσε ότι η εξαγγελία έγινε αφού η ΡΑΕΚ παράτεινε τη διορία για υποβολή αιτήσεων.

Αναφορικά με το Σχέδιο της η ΑΗΚ αναφέρει ότι αυτό έχει και επιτόκιο και καλύπτει το αρχικό κόστος ενώ σημείωσε ότι παρόμοια σχέδια ανακοινώθηκαν και από ιδιωτικές εταιρείες, όπως η Hellas Energy και Ioannou Alternative Energy, οι οποίες διαφημίζουν αυτή τη δυνατότητα παροχής των συστημάτων τους μέσω SMS. Η ΑΗΚ αναφέρει ότι το σχέδιο της καλύπτει το αρχικό κόστος και το υπόλοιπο οφειλόμενο πόσο επιβαρύνεται με σχετικό επιτόκιο και είναι πληρωτέο σε μηνιαίες ή διμηνιαίες δόσεις.

Η ΑΗΚ ισχυρίζεται ότι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, ημερομηνίας 30 Απριλίου 2013, στηρίχτηκε σε τεchnοοικονομική μελέτη στην οποία υπήρχαν διάφορες παραδοχές όπως το κόστος του εξοπλισμού και ότι όταν διορίστηκε αργότερα Ομάδα Έργου, έγιναν οι διαγωνισμοί αγοράς του βασικού εξοπλισμού καθιστώντας δυνατή την ακριβή κοστολόγηση, ενώ λήφθηκαν υπόψη όλες οι πτυχές του σχεδίου ενόψει και της ανακοίνωσης της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2013.

Επίσης, αποτελεί θέση της ΑΗΚ ότι διαφάνηκε, με το χαμηλό αριθμό αιτήσεων που έλαβε το ειδικό ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας (στο εξής «ΑΠΕ και ΕΞΕ») μέχρι τη λήξη της πρώτης διορίας τον Αύγουστο 2013, ότι οι ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες δεν ήταν σε θέση, παρά τη χορηγία να καλύπτουν το υπολειπόμενο κόστος του φωτοβολταϊκού συστήματος.

Η ΑΗΚ ισχυρίζεται ότι «δεν επιχορηγεί την εγκατάσταση των συστημάτων με κανένα τρόπο και το καταγγελλόμενο μέρος δεν παρουσιάζει κανένα τεκμήριο ή καμία απόδειξη που να αιτιολογεί τέτοιο ισχυρισμό. Η ΕΠΑ δεν δύναται να λάβει μέτρα στην βάση ατεκμηρίωτων, αδικαιολόγητων και αστήρικτων εικασιών και/ ή «φοβιών». Το σχέδιο περιλαμβάνει όλα τα κόστη, ήτοι το κόστος εξοπλισμού, το κόστος προσωπικού και το κόστος χρηματοδότησης, που θα επωμιστεί ο Οργανισμός χωρίς καμία άμεση ή έμμεση επιδότηση, αφού τα έξοδα αυτά δε θα είναι ανακτήσιμα μέσω των διατιμήσεων αλλά θα ανακτηθούν από τους πελάτες του σχεδίου.»

Σύμφωνα με την ΑΗΚ, μεταξύ 27 Σεπτεμβρίου 2013 και 15 Οκτωβρίου 2013, αυτή παρέλαβε στα πλαίσια της εξαγγελίας της 185 αιτήσεις από τις συνολικά 3.281 αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέχρι τις 6 Νοεμβρίου 2013 τα πλαίσια του σχεδίου που ανακοίνωσε η ΡΑΕΚ. Είναι ισχυρισμός της ΑΗΚ ότι δεν αποδέχτηκε την παραλαβή 8 εκ των 185 αιτήσεων λόγω του ότι οι ίδιοι αιτητές είχαν ήδη υποβάλει αίτηση με άλλες ιδιωτικές εταιρείες ενώ απέρριψε άλλες 6 αιτήσεις για τεχνικούς λόγους. Επίσης, η ΑΗΚ σημειώνει ότι το Ειδικό Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ, κατά την εξέταση των αιτήσεων, απορρίπτει αυτές που αφορούν αιτητές οι οποίοι είχαν ήδη αποταθεί στο ταμείο για τη χορηγία με άλλη επιχείρηση.

Είναι θέση της ΑΗΚ ότι τα προσωρινά μέτρα που αιτείται ο ΣΕΑΠΕΚ και αφορούν τα 20 kW ουσιαστικά θα έχουν ως αποτέλεσμα την αδυναμία ολοκλήρωσης της εργασίας των μελών του ΣΕΑΠΕΚ και γενικά των εγκαταστατών φωτοβολταϊκών.

Αναφορικά με τη θέση του ΣΕΑΠΕΚ ότι η ΑΗΚ δεν θα υποστεί καμία ζημιά στην περίπτωση απόφασης για λήψη προσωρινών μέτρων, η ΑΗΚ αναφέρει ότι έχει υπογράψει συμβόλαια για την προμήθεια των φωτοβολταϊκών συστημάτων αξίας {.....}* ευρώ (κόστος για PV modules) και {.....} ευρώ (κόστος για Inverters), καθώς επίσης θα υποστεί κόστος για την εκπαίδευση των μηχανικών/εγκαταστατών αξίας {.....} ευρώ. Επιπλέον, η ΑΗΚ αναφέρει ότι έχει δεσμευτεί στους πελάτες της

* Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο {.....}.

για την προμήθεια των πιο πάνω φωτοβολταϊκών συστημάτων ενώ εάν δεν προχωρήσει η εκτέλεση των συμβάσεων η ΑΗΚ ενδέχεται να υποστεί περαιτέρω ζημιές από τυχόν αγωγές εναντίον της για παράβαση των συμβάσεων. Η ΑΗΚ καταλήγει ότι οι ζημιές της φαίνεται ότι «υπερβαίνουν το ποσό των {.....} ευρώ», ενώ αναφέρει ότι ενδεχομένως να υποστεί ζημιές στη φήμη της.

Η ανακοίνωση της ΑΗΚ αφορά και καλύπτει μόνο την Κατηγορία 1, δηλαδή καταναλωτές οι οποίοι δικαιούνται χορηγίας ως καταναλωτές ανήκοντες σε ευπαθείς ομάδες σε αντίθεση με τις εταιρείες-μέλη των Αιτητών οι οποίοι συμμετέχουν και δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα του Σχεδίου.

6. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6.1 Διαδικασία ΡΑΕΚ

Η ΡΑΕΚ με την απόφαση της αρ.881/2013 ημερομηνίας 12 Απριλίου 2013 αποφάσισε να διευρύνει και διευκολύνει την εφαρμογή της τοποθέτησης φωτοβολταϊκών συστημάτων, μεταξύ άλλων, με το σύστημα συμψηφισμού μετρήσεων παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (net metering) με προτεραιότητα στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες καταναλωτών.

Με την πρόσθετη απόφαση της αρ. 908/2013 ημερομηνίας 27 Ιουνίου 2013, η ΡΑΕΚ αποφάσισε την εφαρμογή Σχεδίου σχετικά με τη διευρυμένη εφαρμογή του συστήματος Συμψηφισμού Μετρήσεων θέτοντας συγκεκριμένες προϋποθέσεις, οι οποίες καταγράφονται στην ανακοίνωση της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 4.7.2013.

Μέσω της ανακοίνωσης της ημερομηνίας 4.7.2013 η ΡΑΕΚ ανακοίνωσε την έναρξη λειτουργίας 2 σχεδίων (Σχέδιο Α και Σχέδιο Β) για το 2013. Το Σχέδιο Α αφορά τη διευρυμένη εφαρμογή του συστήματος συμψηφισμού μετρήσεων της εισαγόμενης από το δίκτυο με την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από τα φωτοβολταϊκά συστήματα (net-metering) σε: (α) Οικίες και (β) Κτίρια που αποτελούν έδρα τοπικών αρχών. Το Σχέδιο Β αφορά στην εφαρμογή αυτοπαραγωγής με χρήση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε εμπορικές και βιομηχανικές μονάδες. Το Σχέδιο Α στην έκταση που αφορά οικίες διαχωρίζεται σε Κατηγορία 1 με χορηγία και Κατηγορία 2 χωρίς χορηγία.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, οι αιτήσεις που αφορούν το Σχέδιο Α θα υποβάλλονται στα γραφεία της ΑΗΚ υπό την ιδιότητά της ως Διαχειριστή Συστήματος Διανομής

(στο εξής «ΔΣΔ») από 10.7.2013 μέχρι τη συμπλήρωση της δυναμικότητας ή εν πάση περιπτώσει το αργότερο μέχρι τις 15.11.2013, η οποία προθεσμία παρατάθηκε μεταγενέστερα μέχρι τις 30.12.2013. Σε σχέση με την Κατηγορία 1, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει πριν την υποβολή αίτησης στο ΔΣΔ να εξασφαλίσουν την κατ' αρχήν έγκριση από το ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ.

Επίσης, στην ανακοίνωση της ΡΑΕΚ αναφέρεται ότι *«Σε περίπτωση που η ΡΑΕΚ διαπιστώσει ότι για την Κατηγορία 2 του Σχεδίου Α υπάρχει ενδιαφέρον ενώ για την Κατηγορία 1 δεν υπάρχει αντίστοιχα προοπτική κάλυψης της δυναμικότητας που προνοείται στο Σχέδιο, διατηρεί το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής ανακοίνωσης να αποφασίσει ανάλογη αναπροσαρμογή ως προς τη μέγιστη δυναμικότητα που ορίζεται για την κάθε Κατηγορία με τρόπο που να διευκολύνεται η επίτευξη των συνολικών στόχων που έχουν τεθεί.»*

Σύμφωνα με το σχέδιο της ΡΑΕΚ, *«Συμψηφισμός μετρήσεων για τις ανάγκες του Σχεδίου, ορίζεται ως η μέθοδος που αφορά Καταναλωτές, που στις οροφές των υποστατικών τους (ή εντός του ίδιου τεμαχίου με το υποστατικό), έχει εγκατασταθεί μικρό φωτοβολταϊκό σύστημα με ισχύ μέχρι 3kW. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, υπολογίζεται η διαφορά μεταξύ της εισαγόμενης από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, για την κάλυψη των αναγκών του υποστατικού από την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από το φωτοβολταϊκό σύστημα η οποία εγχέεται στο Δίκτυο για κάθε δίμηνο.»*

Η μέγιστη ισχύς του φωτοβολταϊκού συστήματος που δύναται να εγκατασταθεί στα πλαίσια του Σχεδίου ανά δικαιούχο και ανά οικιστική μονάδα (οικία - διαμέρισμα) που χρησιμοποιείται ως μόνιμη κατοικία ή ανά κτίριο που αποτελεί έδρα της τοπικής αρχής, είναι 3kW.

Το κόστος της εγκατάστασης του συστήματος, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους αγοράς και τοποθέτησης του μετρητή αναλαμβάνεται εξ' ολοκλήρου από τους ενδιαφερόμενους. Εξαίρεση αποτελεί αριθμός δικαιούχων στους οποίους θα παραχωρηθεί από το ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ σχετική χορηγία (Κατηγορία 1).

Ο συμψηφισμός ηλεκτρικής ενέργειας θα γίνεται από την ΑΗΚ (υπό την ιδιότητά της ως προμηθευτή) ή από τον εκάστοτε προμηθευτή που έχει συμβληθεί ο καταναλωτής, ανά δίμηνο. Οποιαδήποτε πλεονάσματα θα μεταφέρονται στο επόμενο δίμηνο ενώ οποιαδήποτε ελλείμματα θα τιμολογούνται. Στον τελευταίο λογαριασμό

του ημερολογιακού έτους θα γίνεται η τελική εκκαθάριση. Τυχόν πλεονάσματα δεν μπορούν να μεταφερθούν από ένα ημερολογιακό έτος στο επόμενο.

Οι καταναλωτές ή οι τοπικές αρχές οι οποίοι έχουν εγκαταστήσει σύστημα συμψηφισμού μετρήσεων με φωτοβολταϊκά στο υποστατικό τους, θα καταβάλλουν στον προμηθευτή τους τις εκάστοτε ισχύουσες χρεώσεις όπως αυτές καθορίστηκαν από τη ΡΑΕΚ.

Το σχέδιο αφορά τις πιο κάτω κατηγορίες δικαιούχων:

1. Δικαιούχοι Χορηγίας

Συστήματα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 6MW (αντιστοιχούν σε περίπου 2.000 οικιστικές μονάδες) για ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες οικιακών καταναλωτών, όπως αυτές καθορίστηκαν στο διάταγμα του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 26/6/2013 (επισυνάπτεται ως Παράρτημα ΙΙΙ), για τα οποία θα δοθεί χορηγία από το ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ.

Η χορηγία αντιστοιχεί στο εφ' άπαξ ποσό ύψους εννιακοσίων ευρώ (€900) για κάθε εγκατεστημένο kW, με μέγιστο ποσό χορηγίας τα δύο χιλιάδες επτακόσια ευρώ (€2.700) ανά σύστημα.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για χορηγία από το ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ και ένταξης στην Κατηγορία 1, έχει κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι ιδιοκτήτης της οικιστικής μονάδας στην οποία θα εγκατασταθεί το σύστημα και το οποίο υπάγεται στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες οικιακών καταναλωτών όπως καθορίστηκαν στο υπό αναφορά Διάταγμα. Σημειώνεται ότι η οικιστική μονάδα πρέπει να χρησιμοποιείται ως μόνιμη κατοικία από τον ενδιαφερόμενο.

2. Δικαιούχοι άνευ χορηγίας

Συστήματα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 9MW (αντιστοιχούν σε περίπου 3.000 οικιστικές μονάδες) για ενδιαφερόμενους άνευ χορηγίας με βάση την ημερομηνία υποβολής συμπληρωμένης αίτησης στο Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ).

Δικαίωμα ένταξης στην Κατηγορία 2 του Σχεδίου έχει κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι ιδιοκτήτης της οικιστικής μονάδας στην οποία θα εγκατασταθεί το σύστημα.

3. Κτίρια που αποτελούν έδρα τοπικών Αρχών

Συστήματα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 0,2MW (αντιστοιχούν σε περίπου 65 κτίρια) για κτίρια που αποτελούν έδρα τοπικών Αρχών χωρίς χορηγία με βάση την ημερομηνία υποβολής συμπληρωμένης αίτησης στο Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ).

6.2 Υλοποίηση Σχεδίου

Σύμφωνα με ανακοίνωση ημερομηνίας 5.9.2013 της Επιτροπής Διαχείρισης Ειδικού Ταμείου ΑΠΕ και ΕΞΕ «Κατά την πρώτη περίοδο υποβολής αιτήσεων που έληξε στις 8/8/2013 υποβλήθηκαν συνολικά 887 αιτήσεις [...] κατά τη δεύτερη περίοδο υποβολής αιτήσεων η Επιτροπή δύναται να εγκρίνει τουλάχιστον 1113 πρόσθετες αιτήσεις για συμπλήρωση του διαθέσιμου ορίου των 6 MW. [...] Παράλληλα η Επιτροπή ανακοινώνει ότι αποφασίστηκε ειδική διευθέτηση ως προς τον τρόπο καταβολής της χορηγίας προς όλους τους δικαιούχους της συγκεκριμένης κατηγορίας. Συγκεκριμένα το ποσό της χορηγίας ύψους 900 ευρώ ανά κιλοβάτ που θα δοθεί σε όσους αιτητές εγκριθούν θα μπορεί να καταβληθεί από την Επιτροπή απευθείας προς τους προμηθευτές/ εγκαταστάτες των συστημάτων για εξόφληση των τιμολογίων αγοράς. Απαραίτητη προϋπόθεση θα είναι η υπογραφή από τον αιτητή σχετικής εξουσιοδότησης, η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων ότι το σύστημα εγκαταστάθηκε και συνδέθηκε με το δίκτυο της ΑΗΚ και ότι οι αιτητές έχουν καταβάλει προς τους προμηθευτές/ εγκαταστάτες το υπόλοιπο ποσό του συνολικού κόστους της επένδυσης.»

Επισημαίνεται ότι η προθεσμία για υποβολή αιτήσεων έχει πλέον μετατεθεί στις 30 Δεκεμβρίου 2013.

6.3 Σχέδιο ΑΗΚ

Η ΑΗΚ, σε συνεδρία του Διοικητικού της Συμβουλίου ημερομηνίας 30 Απριλίου 2013, αποφάσισε όπως προχωρήσει σε «εγκατάσταση μικρών φωτοβολταϊκών συστημάτων από την ΑΗΚ σε στέγες (οικίες) καταναλωτών, με προτεραιότητα σε καταναλωτές που ανήκουν στη διατίμηση 08 – Ειδική διατίμηση για πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες». Κατά την εν λόγω συνεδρία τέθηκαν ερωτήματα αναφορικά με τον τρόπο χρηματοδότησης του έργου τα οποία παρέμειναν αναπάντητα κατά την ολοκλήρωση της συνεδρίας ενώ αναφέρθηκε και ο κοινωνικός χαρακτήρας μίας

τέτοιας απόφασης προς όφελος των ευάλωτων κοινωνικών καταναλωτών και η ενδεχόμενη ανάγκη για σχετική επικοινωνία με τη ΡΑΕΚ.

Η ΑΗΚ συναντήθηκε με τον ΣΕΑΠΕΚ στις 1 Αυγούστου 2013 οπότε και συζητήθηκε το θέμα της δραστηριοποίησης της ΑΗΚ προς βοήθεια σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες.

Η ΑΗΚ δημοσίευσε στις 12 Αυγούστου 2013 δύο (2) Διαγωνισμούς με αριθμούς 075/2013 και 076/2013 για την προμήθεια του βασικού εξοπλισμού για την εγκατάσταση των 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων, στους οποίους συμμετείχαν και εταιρείες – μέλη του ΣΕΑΠΕΚ και τελικά ένας από τους δύο διαγωνισμούς κατακυρώθηκε σε εταιρεία – μέλος του.

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2013 η ΑΗΚ δημοσίευσε δελτίο τύπου ανακοινώνοντας ότι επεξεργάζεται σχέδιο για την εγκατάσταση 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων συμψηφισμού μετρήσεων απευθυνόμενο αποκλειστικά σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες καταναλωτών.

Με επιστολές της ημερομηνίας 10 Σεπτεμβρίου 2013 και 24 Σεπτεμβρίου 2013 η ΡΑΕΚ ζήτησε από την ΑΗΚ να μην προβεί σε οποιοσδήποτε περαιτέρω ενέργειες σχετικά με το θέμα μέχρι να τοποθετηθεί οριστικά η ΡΑΕΚ, και εξέδωσε σχετική ανακοίνωση στις 24 Σεπτεμβρίου 2013.

Στα πλαίσια της έκθεσης Save Energy που διεξήχθη μεταξύ 20 – 22 Σεπτεμβρίου 2013, στο περίπτερο της ΑΗΚ υπήρχε σχετικό φυλλάδιο με το οποίο ενημέρωνε τους επισκέπτες για το σχέδιο και ότι η ΑΗΚ θα δεχόταν αιτήσεις από 25 Σεπτεμβρίου 2013 – 11 Οκτωβρίου 2013.

Το διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ σε συνεδρία του ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 2013 αποφάσισε ότι παρά τις οδηγίες της ΡΑΕΚ προς την ΑΗΚ να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια σε σχέση με την εξαγγελία της, θα προχωρήσει κανονικά στην παραλαβή αιτήσεων.

Η ΑΗΚ αποφάσισε όπως η ημερομηνία λήξης παραλαβής αιτήσεων από καταναλωτές που ενδιαφέρονταν για το σχέδιο της ΑΗΚ μετατεθεί στις 27 Σεπτεμβρίου 2013.

Ενόψει της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της, η ΑΗΚ με επιστολή της ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2013 ζήτησε από τη ΡΑΕΚ την επίσπευση της

εξέτασης του θέματος και την τοποθέτηση της ΡΑΕΚ το αργότερο μέχρι τις 28 Σεπτεμβρίου 2013. Η ΡΑΕΚ απάντησε την ίδια μέρα ζητώντας από την ΑΗΚ να υποβάλει την πρόταση την οποία επεξεργάζεται και τους σκοπούς τους οποίους εξυπηρετεί.

Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2013 υπέβαλε στην ΡΑΕΚ λεπτομερή έκθεση επεξηγώντας τις προθέσεις της, πού απευθύνεται η πρόταση της, τον τρόπο αποπληρωμής της εγκατάστασης και το κόστος. Επίσης, σημείωσε ότι η ανακοίνωση της αφορά και καλύπτει μόνο την Κατηγορία 1 δηλαδή καταναλωτές οι οποίοι δικαιούνται χορηγίας ως καταναλωτές ανήκοντες σε ευπαθείς ομάδες και ότι η πρόταση της απευθύνεται σε καταναλωτές που δεν έχουν ήδη υποβάλει αίτηση στο ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ.

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2013 η ΑΗΚ δημοσίευσε στον ημερήσιο τύπο Δελτίο Τύπου ανακοινώνοντας ότι στα πλαίσια του Σχεδίου που εξήγγειλε η ΡΑΕΚ, δέχεται αιτήσεις από οικιακούς καταναλωτές οι οποίοι ανήκουν στις ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες και είναι δικαιούχοι χορηγίας από το ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ και οι οποίοι δεν είχαν ήδη υποβάλει σχετικές αιτήσεις στο ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ για την εγκατάσταση 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Η ΡΑΕΚ με απόφαση της ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου 2013, αποφάσισε να τροποποιήσει την αρχική της απόφαση που αφορούσε στην ανακοίνωση του σχεδίου απαγορεύοντας στον ΔΣΔ να εμπλέκεται στη διαδικασία που αφορά στην εξέταση των αιτήσεων η οποία είχε ανατεθεί με την αρχική απόφαση στον ΔΣΔ, στην έκταση που οι αιτήσεις αυτές υποβάλλονταν στα πλαίσια της εμπλοκής της ΑΗΚ στην εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών συστημάτων και ανέλαβε η ίδια η ΡΑΕΚ την εξέταση των αιτήσεων. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση ημερομηνίας 2 Οκτωβρίου 2013 *«Η ΡΑΕΚ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της για εποπτεία του ΔΣΔ (άρθρο 54(1) του Νόμου) και για διασφάλιση της αποφυγής διακρίσεων μεταξύ των χρηστών του συστήματος ή διακρίσεων υπέρ των συνδεδεμένων με τον ΔΣΔ επιχειρήσεων (άρθρο 52(3) του Νόμου), καθώς και της αποφυγής τυχόν εκμετάλλευσης της κάθετης ολοκλήρωσης του ΔΣΔ (άρθρο 54(2) του Νόμου), δεν επιτρέπει στο ΔΣΔ να εμπλέκεται στη διαδικασία που ετοίμασε η ΑΗΚ για την παραλαβή εξέταση, αξιολόγηση και έγκριση των αιτήσεων ευάλωτων καταναλωτών που θα υποβληθούν στα πλαίσια της ανακοίνωσης της ΑΗΚ ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 2013.*

Η ΑΗΚ υπό την ιδιότητα της ως Διαχειριστής Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ), είναι και παραμένει φορέας υλοποίησης του Σχεδίου Α της ΡΑΕΚ αναφορικά με την διευρυμένη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων σε οικίες και κτίρια που αποτελούν έδρα τοπικών αρχών, με την μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων της εισαγόμενης από το δίκτυο με την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από φωτοβολταϊκά συστήματα».

Με δημοσίευση της στον ημερήσιο τύπο στις 9 Οκτωβρίου 2013 η ΑΗΚ ανακοίνωσε την παράταση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 2013. Η ΡΑΕΚ εξέδωσε απόφαση ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 2013 με την οποία έγκρινε την πρόταση της ΑΗΚ για εγκατάσταση μέχρι 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων σε καταναλωτές που ανήκουν στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού υπό τις προϋποθέσεις που καταγράφονται στην απόφαση της, μεταξύ αυτών και «1. Οποιαδήποτε μελλοντική εμπλοκή της ΑΗΚ σε παρόμοια σχέδια να γίνεται μόνο εφόσον εντάσσεται στα πλαίσια της επίσημης κυβερνητικής πολιτικής. 2. Θα υπάρχει αυστηρός και διαφανής διαχωρισμός των λογαριασμών της δραστηριότητας αυτής και το οποιοδήποτε κόστος για την υλοποίηση του σχεδίου θα καταχωρείται ξεχωριστά από τα λογιστικά κόστη των τεσσάρων βασικών δραστηριοτήτων της ΑΗΚ ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση επιδότηση του σχεδίου καθώς και η επιβάρυνση με οποιοδήποτε τρόπο των καταναλωτών της ΑΗΚ μέσω των διατιμήσεων.»

Στο διάστημα μεταξύ 27 Σεπτεμβρίου 2013 και 15 Οκτωβρίου 2013 η ΑΗΚ παρέλαβε στα πλαίσια της δικής της εξαγγελίας, 185 αιτήσεις από τις συνολικά 3.281 αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέχρι τις 6 Νοεμβρίου 2013 στα πλαίσια του σχεδίου που ανακοίνωσε η ΡΑΕΚ. Η ΑΗΚ σημείωσε ότι «Από τις 185 αιτήσεις αυτές, η ΑΗΚ δεν αποδέχθηκε καν την παραλαβή 8 εξ αυτών αφού οι ίδιοι αιτητές είχαν ήδη υποβάλει αίτηση με άλλες ιδιωτικές εταιρείες. Η ΑΗΚ απέρριψε επίσης άλλες 6 αιτήσεις για τεχνικούς λόγους.»

Το Σχέδιο για εγκατάσταση 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων σε καταναλωτές που ανήκουν στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της ΑΗΚ έχει ως ακολούθως:

Η αγορά του συστήματος με δόσεις από τον δικαιούχο καταναλωτή μπορεί να ολοκληρωθεί με δύο διαφορετικές επιλογές εξόφλησης 4 ή 6 χρόνων. Το όφελος που αναγράφεται πιο κάτω είναι υπολογισμένο για ετήσια ολική κατανάλωση 5000 kWh και με σημερινές τιμές καυσίμου.

Επιλογή 1	24 διμηνιαίες δόσεις
Αποπληρωμή	4 χρόνια
Ποσό δόσης	123,19€ ανά διμηνία
Ετήσιο Ποσό πληρωμής	739,17€
Όφελος από ΦΒ σύστημα	862,13€ ανά έτος
Ολικό ποσό πληρωμής	2,956.67€

Επιλογή 2	36 διμηνιαίες δόσεις
Αποπληρωμή	6 χρόνια
Ποσό δόσης	88,46€ ανά διμηνία
Ετήσιο Ποσό πληρωμής	530,74€
Όφελος από ΦΒ σύστημα	862,13€ ανά έτος
Ολικό ποσό πληρωμής	3,184.47€

Η εξοικονόμηση που θα επιτυγχάνεται στο λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος, αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από τη διμηνιαία δόση που θα καταβάλλεται, εάν η ετήσια κατανάλωση είναι τουλάχιστον 4500 kWh.

7. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

7.1 Προϋποθέσεις για τη Λήψη Προσωρινών Μέτρων (άρθρο 28 του Νόμου)

Δυνάμει του άρθρου 28 του Νόμου, η Επιτροπή έχει εξουσία να διατάσσει τη λήψη προσωρινών μέτρων και να θέτει τους κατά την κρίση της αναγκαίους κατά περίπτωση όρους. Τα μέτρα αυτά, επιτακτικά ή απαγορευτικά, οφείλουν να είναι προσωρινής και συντηρητικής φύσεως και να μην υπερβαίνουν σε έκταση τα υπό τις περιστάσεις απολύτως αναγκαία. Η Επιτροπή, στη βάση του Νόμου, έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει προσωρινά μέτρα εφόσον η αίτηση για λήψη αυτών συνοδεύεται από καταγγελία ενεργηθείσα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 35 του Νόμου και εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

«(α) Στοιχειοθετείται ευλόγως ισχυρή εκ πρώτης όψεως υπόθεση παράβασης του άρθρου 3 κα/ή 6 του Νόμου,

(β) η περίπτωση είναι επείγουσα, και

(γ) υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης για τα συμφέροντα αυτού που υποβάλλει την αίτηση ή για το δημόσιο συμφέρον.

(3) Αίτηση για λήψη προσωρινών μέτρων δύναται να υποβληθεί μονομερώς από ενδιαφερόμενο μέρος. Η αίτηση γίνεται δεκτή μόνο εφόσον συνοδεύεται από καταγγελία ενεργηθείσα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 35 ή έπεται της καταγγελίας ή εφόσον υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της ενώπιον της Επιτροπής διαδικασίας για

παράβαση του άρθρου 3 και/ή 6 του παρόντος Νόμου και/ ή των Άρθρων 81 ΕΚ και/ή 82 ΕΚ. Η αίτηση γίνεται δεκτή εφόσον καθορίζονται σε αυτή τα αιτούμενα προσωρινά μέτρα και ο αιτητής καταβάλει, κατόπιν απαίτησης της Επιτροπής, εγγύηση για ζημιές που τυχόν θα προκληθούν στην επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων κατά της οποίας διατάσσονται τα προσωρινά μέτρα, σε περίπτωση που δε διαπιστωθεί οποιαδήποτε παράβαση.

(4) Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων διοικητικό πρόστιμο μέχρι δέκα επτά χιλιάδες ευρώ για κάθε ημέρα παράλειψης αυτής να συμμορφωθεί πλήρως με την απόφαση της Επιτροπής για λήψη προσωρινών μέτρων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό.»

Στην προκείμενη υπόθεση, ο ΣΕΑΠΕΚ έχει υποβάλει την αίτηση για λήψη προσωρινών μέτρων εναντίον της ΑΗΚ συνοδευόμενη με σχετική καταγγελία την οποία η Επιτροπή αποδέχθηκε στη βάση του άρθρου 35 του Νόμου σε συνεδρία της ημερομηνίας 1 Νοεμβρίου 2013.

Έννομο συμφέρον

Ο Νομοθέτης καθορίζει πως σε καταγγελία παραβάσεων των άρθρων 3 ή/και 6 του Νόμου, δικαιούται να προβεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δύναται να αποδείξει ότι υπέστη ή ότι υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή να τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, σαν άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης.

Αναφορικά με την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος των σωματείων, συμβουλίων και άλλων επαγγελματικών οργανώσεων για υποβολή καταγγελιών για την προστασία των συμφερόντων των μελών τους, η Επιτροπή σε προηγούμενες αποφάσεις της αναγνώρισε την ύπαρξη τέτοιου εννόμου συμφέροντος με την έννοια του άρθρου 35 του Νόμου.²

Σύμφωνα με το καταστατικό του ΣΕΑΠΕΚ, μέλη του Συνδέσμου μπορούν να είναι οποιαδήποτε εταιρεία ή οργανισμός που ασχολείται με τις Ανανεώσιμες Πηγές

² Απόφαση ΕΠΑ 71/2009, Καταγγελία της Παγκύπριας Ένωσης Πτυχιούχων Μεταφραστών και Διερμηνέων αναφορικά με το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, παρ.9-11, Απόφαση επί της καταγγελίας του Παγκύπριου Συνδέσμου Ποδοσφαιριστών και των ποδοσφαιριστών Κώστα Μαλέκου και Άγγελου Ευθυμίου εναντίον της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) για παράβαση των άρθρων 4 του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου 207/89, ως έχει τροποποιηθεί (19/11/2008), Απόφαση ΕΠΑ 10/2011 Καταγγελία του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ) εναντίον της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) σε σχέση με τις διατιμήσεις ηλεκτρικού ρεύματος.

Ενέργειας (ΑΠΕ), που εργοδοτεί υπαλλήλους και μπορεί να γίνει μέλος αφού υποβάλει αίτηση. Ο ΣΕΑΠΕΚ έχει 68 μέλη.

Ο ΣΕΑΠΕΚ είναι επιφορτισμένος και με την προάσπιση των οικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των εν λόγω μελών και τη βελτίωση των όρων άσκησης του τομέα επαγγελματικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με τον όρο 3 του Καταστατικού του ΣΕΑΠΕΚ: «Οι σκοποί του Συνδέσμου θα είναι:- [...] (β) Η οργάνωση των μελών του Συνδέσμου για συντονισμό των ενεργειών τους και λήψη συλλογικών μέτρων για προώθηση και διασφάλιση των επαγγελματικών και οικονομικών τους συμφερόντων. (γ) Η προάσπιση και προβολή των συμφερόντων των μελών του Συνδέσμου έναντι της Κυβέρνησης, των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών όπως και των τοπικών αρχών. (δ) Η ανάπτυξη, προαγωγή και βελτίωση του επαγγελματικού επιπέδου των μελών, η σύσφιξη των σχέσεων και η ανάπτυξη του πνεύματος της αλληλεγγύης και της στενής συνεργασίας μεταξύ τους για εξάλειψη του αθέμιτου ανταγωνισμού και προστριβής μεταξύ των μελών, η προάσπιση των κοινών συμφερόντων και η αλληλοβοήθεια, η αλληλοϋποστήριξη και η εκπροσώπηση του Συνδέσμου σας ενιαία οργάνωση. (ε) Η συλλογή και παροχή πληροφοριών προς τα μέλη. (στ) Η παροχή προς τα μέλη συμβουλευτικών, νομικών ή άλλης φύσης υπηρεσιών οι οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θα θεωρεί χρήσιμες για την προαγωγή των συμφερόντων του επαγγέλματος. [...] (η) η προαγωγή των επαγγελματικών συμφερόντων των μελών και η καλυτέρευση των συνθηκών του επαγγέλματός τους. (θ) Η με οποιοδήποτε άλλο τρόπο προστασία των νομίμων συμφερόντων των μελών.»

Είναι θέση του ΣΕΑΠΕΚ ότι έχει έννομο συμφέρον να υποβάλει καταγγελία εναντίον της ΑΗΚ και να αιτείται τη λήψη προσωρινών μέτρων εφόσον τα μέλη του επηρεάζονται άμεσα από οποιαδήποτε απόφαση και/ ή ενέργεια της καταγγελλόμενης εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης στην προκειμένη περίπτωση της ισχυριζόμενης παράβασης που αφορά στην εγκατάσταση 200 Φωτοβολταϊκών Συστημάτων Συμφηφισμού μετρήσεων (net metering).

Επισημαίνεται ότι η ΑΗΚ στις θέσεις της ημερομηνίας 21 Νοεμβρίου 2013 επισημαίνει ότι «Η ΑΗΚ δεν αμφισβητεί την ύπαρξη έννομου συμφέροντος από πλευράς της ΣΕΑΠΕΚ. Αυτό έχει φανεί έμπρακτα τόσο από τη συνάντηση μεταξύ της ΑΗΚ και ΣΕΑΠΕΚ ημερομηνίας 1 Αυγούστου 2013, όπως επίσης και από την κατακύρωση σε μέση του ΣΕΑΠΕΚ, των προσφορών της ΑΗΚ για την αγορά των φωτοβολταϊκών συστημάτων...», αν και σε άλλο σημείο αναφέρει «Η ΑΗΚ

επιφυλάσσει το δικαίωμα να αμφισβητήσει το έννομο συμφέρον του Καταγγέλλοντος Μέρους σε μεταγενέστερο στάδιο, εάν βεβαίως προχωρήσει η ΕΠΑ στην εξέταση της ουσίας της Καταγγελίας και καλέσει την ΑΗΚ να απαντήσει.». Επισημαίνεται ότι, η τελευταία θέση της ΑΗΚ αφορά του ισχυρισμούς του ΣΕΑΠΕΚ περί «ισόβαθμου ποσοστού στην εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών net metering» και όχι την ύπαρξη έννομου συμφέροντος αυτή καθ' εαυτή όπως διαφαίνεται και από την προηγούμενη δήλωσή της.

Η Επιτροπή, υπό το φως των πιο πάνω, διαπιστώνει ότι με βάση τους προτασόμενους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντα, τα μέλη του ή/ και ορισμένα από αυτά ενδέχεται να επηρεάζονται άμεσα από απόφαση και/ ή ενέργεια της ΑΗΚ σε ό,τι αφορά τη δραστηριοποίησή της στον τομέα των φωτοβολταϊκών, εάν αυτή γίνεται υπό μη ανταγωνιστικούς όρους και ως αποτέλεσμα καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας της θέσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι ο καταγγέλλων σύνδεσμος έχει έννομο συμφέρον για υποβολή της καταγγελίας του.

Επιχείρηση

Σε σχέση με την πρώτη παράμετρο των πιο πάνω κατ' ισχυρισμό παραβάσεων, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις θέσεις των εμπλεκόμενων μερών και τα ενώπιον της στοιχεία, σημείωσε ότι το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ως «επιχείρηση» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες, ανεξάρτητα αν οι δραστηριότητες του είναι κερδοσκοπικές ή όχι, και περιλαμβάνει κάθε επιχείρηση ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όταν επιχείρηση η οποία έχει το καθεστώς δημόσιας επιχείρησης, διαχειρίζεται τις δημόσιες εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών και τις θέτει, έναντι καταβολής τελών, στη διάθεση των χρησιμοποιούντων, αποτελεί επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία, ως εκ της φύσεώς της, υπόκειται στις υποχρεώσεις του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής η «ΣΛΕΕ»)³.

Η ΑΗΚ ασχολείται με την παραγωγή, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Επιτροπή κρίνει ότι η ΑΗΚ στα πλαίσια αυτής της δραστηριοποίησης της δρα ως επιχείρηση, αφού διαχειρίζεται, παράγει,

³ Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση 41/83, Ιταλία/Επιτροπή, Συλλογή 1985, σ 873, παράγραφοι 17-20.

διανέμει και προμηθεύει ηλεκτρική ενέργεια έναντι καταβολής τέλους, και θέτει αυτήν στη διάθεση των καταναλωτών.

Επιπλέον, η ΑΗΚ σε ό,τι αφορά τη δραστηριότητά της στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στα πλαίσια του Σχεδίου που ανακοίνωσε η ΡΑΕΚ στις 4 Ιουλίου 2013 δρα ως επιχείρηση.

Επισημαίνεται ότι η ΑΗΚ δεν εξέφρασε σε οποιοδήποτε στάδιο την άποψη ότι η δραστηριοποίησή της στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (παραγωγή, διανομή και προμήθεια) ή/ και η δραστηριοποίησή της μέσω του Σχεδίου Α της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2013, Κατηγορία 1, δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή καταλήγει ότι με βάση τα ενώπιον της στοιχεία οι δραστηριότητες της ΑΗΚ αποτελούν οικονομικής φύσεως δραστηριότητες και συνεπώς η ΑΗΚ αποτελεί επιχείρηση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

7.2 Προϋποθέσεις άρθρου 28(2) του Νόμου

Η Επιτροπή επισημαίνει κατ' αρχήν ότι για την έκδοση αποφάσεων για λήψη προσωρινών μέτρων, απαιτείται όπως οι τρεις προαναφερόμενες προϋποθέσεις ικανοποιούνται σωρευτικά. Δηλαδή, η μη ικανοποίηση μίας από αυτές τις προϋποθέσεις καθιστά την απόφαση για λήψη προσωρινών μέτρων αδύνατη.

Για τη στοιχειοθέτηση ευλόγως ισχυρής εκ πρώτης όψεως υπόθεσης παράβασης στην παρούσα υπόθεση, θα πρέπει να εξεταστεί το άρθρο 6(1) του Νόμου. Για την υπαγωγή στην απαγόρευση της πρόνοιας του εν λόγω άρθρου 6(1) του Νόμου, προϋποτίθεται η στοιχειοθέτηση των ακόλουθων παραμέτρων.

(α) κατοχή δεσπόζουσας θέσης από επιχείρηση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγορά ενός προϊόντος, και

(β) καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας αυτής θέσης.

Αναφορικά με την πρώτη προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 28 του Νόμου για τη στοιχειοθέτηση ευλόγως ισχυρής εκ πρώτης όψεως υπόθεσης παράβασης του άρθρου 6 του Νόμου, η Επιτροπή, από τα στοιχεία που έχουν τεθεί από μέρους της αιτηθείσας για τη λήψη των προσωρινών μέτρων εταιρείας καθώς και από όσα έχουν

αναφερθεί κατά την προφορική εξέταση της αίτησής της από τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης, σημειώνει τα κάτωθι:

Η παρούσα υπόθεση αφορά ουσιαστικά την είσοδο της ΑΗΚ, η οποία όπως υποστηρίζεται στην αίτηση για λήψη προσωρινών μέτρων κατέχει σημαντική θέση ισχύος ως παραγωγός, διανομέας και προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας, στην αγορά των φωτοβολταϊκών συστημάτων. Επισημαίνεται ότι η παρούσα εξέταση σε σχέση με το αίτημα για λήψη προσωρινών μέτρων βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στα στοιχεία τα οποία υποβάλλονται για υποστήριξη των θέσεων της αίτησης εφόσον δεν υπήρξε διεξαγωγή σχετικής προκαταρκτικής έρευνας της καταγγελίας λόγω και του χαρακτήρα της παρούσας διαδικασίας.

Σημειώνεται κατ' αναλογία ως προς τον χαρακτήρα της παρούσας διαδικασίας σχετικό λεκτικό της αποφάσεως του Λόρδου Diplock στην υπόθεση *American Cyanamid Co. v Ethicon Ltd* [1975] AC 396, σελ. 407 που αφορούσε το ζήτημα ασφαλιστικών μέτρων: *"It is no part of the court's function at this stage of the litigation to try to resolve conflicts of evidence on affidavits as to the facts on which the claims of either party may ultimately depend nor to decide difficult questions of law which call for detailed argument and mature consideration."*

Επίσης, επισημαίνεται ότι στην παρούσα διαδικασία η αναγκαιότητα από τον διάδικο να υποβάλει/ καταχωρήσει τις θέσεις του αναφορικά με σχετικές διατάξεις του Νόμου τις οποίες επικαλείται και τα ουσιώδη γεγονότα και τα σχετικά έγγραφα στα οποία βασίζεται η αίτησή του στο δικαστήριο κρίνεται ιδιαίτερος σημαντική. Σχετική αναφορά γίνεται και στο Σύγγραμμα *Injunction*, του David Bean⁴, στο οποίο παραπέμπει η Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λ. Δημητριάδου-Ανδρέου στα πλαίσια αγωγής: *"A statement in support of an application for an injunction should contain a clear and concise statement of the following: (a) the facts relied on for the claim; (b) if the application is made without notice, the reasons for giving none; (c) all material facts of which the court should be aware, including any answer asserted by the defendant (or which he is thought likely to assert) either to the substantive claim or to the claim for interim relief, and any facts known to the applicant which might lead the court not to grant relief without notice."*⁵.

⁴ David Bean *Injunction*, 10^η έκδοση στη σελ. 83, παρ. 5.21.

⁵ Ως καταγράφεται σε σχετική απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ημερομηνίας 8 Μαρτίου 2013 Αρ. Αγωγής: 2473/12, Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, Π.Ε.Δ.

Η Επιτροπή στη συνέχεια θεωρεί σκόπιμο να επισημάνει ότι κατά την εξέταση μίας τέτοιας αίτησης περιορίζεται στην εξέταση των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της και μόνο λόγω και του κατ' ισχυρισμόν επείγοντος πρόκλησης ανεπανόρθωτης βλάβης. Η εξέταση της Επιτροπής σε αυτή την περίπτωση βασίζεται κυρίως σε στοιχεία που υποβάλλονται από τα εμπλεκόμενα μέρη για σκοπούς εξέτασης του αιτήματος. Ως εκ τούτου, εφόσον η εξέταση της Επιτροπής δεν μπορεί να είναι αποτέλεσμα διεξαγωγής προκαταρκτικής έρευνας όπως αυτή διεξάγεται στα πλαίσια εξέτασης καταγγελίας η Επιτροπή μπορεί μόνο να λάβει υπόψη της στοιχεία που έχει ενώπιόν της και στη διάθεσή της.

Ως εκ τούτου, η στοιχειοθέτηση ευλόγως ισχυρής εκ πρώτης όψεως υπόθεσης παράβασης του άρθρου 6 του Νόμου, εξαρτάται σε ένα μεγάλο μέρος αυτής και από τις θέσεις και στοιχεία που ο καταγγέλλοντας ο οποίος αιτείται την λήψη προσωρινών μέτρων θέτει ενώπιόν της Επιτροπής. Ειδικότερα ο καταγγέλλων στην παρούσα περίπτωση όπου το αίτημά του αφορά αίτημα για λήψη προσωρινών μέτρων για παράβαση του άρθρου 6(1) του Νόμου πρέπει, υπό το φως τόσο του επείγοντος όσο και του χαρακτήρα της διαδικασίας, να στοιχειοθετήσει τα συστατικά στοιχεία του άρθρου του Νόμου το οποίο επικαλείται, δηλαδή την κατοχή δεσπίζουσας θέσης από την καταγγελλόμενη επιχείρηση σε μία ή και περισσότερες σχετικές αγορές και την καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης αυτής. Άλλωστε η πλήρωση των συστατικών στοιχείων του άρθρου 6(1) του Νόμου και ειδικότερα ο καθορισμός της σχετικής αγοράς, ο οποίος θα επιτρέψει στην Επιτροπή την εξέταση του κατά πόσο η καταγγελλόμενη επιχείρηση κατέχει δεσπίζουσα θέση και τελικά κατά πόσο την εκμεταλλεύεται καταχρηστικά είναι καθοριστικής σημασίας.

Αξίζει στο παρόν σημείο να αναφερθεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τον καθορισμό της σχετικής αγοράς σημειώνει: *«Με τον ορισμό της αγοράς προσδιορίζονται τα όρια εντός των οποίων ασκείται ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων. Βασικός στόχος του είναι ο συστηματικός εντοπισμός των περιορισμών τους οποίους υφίσταται ο ανταγωνισμός στον οποίο υπόκεινται οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Ο ορισμός μιας αγοράς, τόσο όσον αφορά τα προϊόντα όσο και τη γεωγραφική διάστασή της, έχει ως στόχο τον προσδιορισμό των πραγματικών ανταγωνιστών, οι οποίοι είναι σε θέση να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των*

εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και να τις εμποδίσουν να ενεργούν ανεξάρτητα από τις πιέσεις που επιβάλλει ο πραγματικός ανταγωνισμός.»⁶

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στη σχετική ανακοίνωσή της, ορίζει ότι η σχετική αγορά, για σκοπούς εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, περιλαμβάνει: «όλα τα προϊόντα ή/και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται, ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται.»⁷ Επίσης, στην ίδια ανακοίνωσή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁸ ορίζει ότι, «η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά».

Σε ό,τι αφορά την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης, η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτή δεν μπορεί να επικαλείται κατά τρόπο γενικό ή αφηρημένο ή θεωρητικό αλλά πρέπει να σχετίζεται με συγκεκριμένη σχετική αγορά, ως αυτή νοείται για εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου. Σχετικά αναφέρεται «*According to the concept of market power, dominating a market is only possible on a certain defined market [...] first, domination of a market can usually only be determined when the relevant market is clearly defined. Secondly, market definition and market domination may be separated on the level of definitions but not necessarily on the level of their practical handling. Should an undertaking's dominant position be based on superior scope of action, this can only refer to a certain market. The definition of markets thus helps to determine whether the undertaking in question is able to prevent effective competition. In other words the relevant market is an indicator for determining competitive relations as precisely as possible (area of effective competition). According to this model, the sheer size of a firm's market share does not allow conclusions about its market power.*»⁹.

Επίσης, σε σχέση με το ζήτημα της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, η Επιτροπή παραπέμπει στο σχετικό σύγγραμμα του Δ.Ν. Τζουγανάτου, Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, όπου αναφέρεται ότι: «*Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης κατά τα άρθρα*

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού 97/C 372/03

⁷ Ibid.

⁸ Ibid.

⁹ Prof Dr G. Hirsch, Dr F. Montag, Prof Dr F.J. Sacker, 'Competition Law: European Community Practice and Procedure Article-by-Article Commentary' (2008), London, Thomson Sweet & Maxwell, σελ. 437

102 ΣΛΕΕ και 2 του Ν.3959/2011 εξετάζεται πάντοτε σε συνάρτηση με μία ορισμένη αγορά, η οποία οριοθετείται, [...] (α) ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών) και (β) γεωγραφικά (σχετική γεωγραφική αγορά). Με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προσδιορίζονται τα όρια, εντός των οποίων ασκείται ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων. Ο ορισμός αυτός επιτρέπει τον καθορισμό του πλαισίου, εντός του οποίου εφαρμόζεται η εθνική και Ευρωπαϊκή πολιτική ανταγωνισμού. [...] Ο ορισμός μιας αγοράς, όσον αφορά τα προϊόντα όσο και τη γεωγραφική διάσταση της, έχει ως στόχο τον προσδιορισμό των ανταγωνιστών, οι οποίοι είναι σε θέση να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και να τις εμποδίσουν να ενεργούν ανεξάρτητα από τις πιέσεις που επιβάλλει ο πραγματικός ανταγωνισμός.»¹⁰

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι «*the requirement of a finding of a prima facie infringement cannot be placed on the same footing as the requirement of certainty that a final decision must satisfy*»¹¹. Το ίδιο ισχύει και για τη στοιχειοθέτηση των προϋποθέσεων για την εφαρμογή του άρθρου 6(1) του Νόμου σε ό,τι αφορά την παρούσα διαδικασία. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι τα στοιχεία που τίθενται ενώπιον της Επιτροπής δεν πρέπει να είναι σαφή και λεπτομερή. Αντίθετα πρέπει να είναι και σαφή και λεπτομερή ούτως ώστε να επιτρέπουν στην Επιτροπή να καταλήξει αναφορικά με την πλήρωση των συστατικών στοιχείων του άρθρου 6(1) του Νόμου και ειδικότερα στον καθορισμό της σχετικής αγοράς ο οποίος ως τονίστηκε ανωτέρω επιτρέπει την εξέταση του κατά πόσο η καταγγελλομένη επιχείρηση κατέχει δεσπόζουσα θέση και τελικώς κατά πόσο εκμεταλλεύεται καταχρηστικώς τη θέση αυτή. Επίσης, στην περίπτωση ισχυρισμών περί συναφών αγορών και αγορές για τις οποίες η Επιτροπή δεν έχει προηγούμενη γνώση λόγω και, ενδεχομένως, του αναδυόμενου χαρακτήρα αυτών ή κάποιας εξ αυτών, απαιτείται σαφής ορισμός των αγορών που κατ' ισχυρισμόν υπάρχουν καθώς και της συνάφειας των αγορών αυτών, υπό το φως του γεγονότος ότι οι ισχυρισμοί του καταγγέλλοντα βασίζονται στο άρθρο 6(1) του Νόμου.

Όπως μπορεί εύλογα να διαφανεί, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για σκοπούς συμψηφισμού είναι αρκετά πρόσφατη δραστηριότητα, αφού όπως ισχυρίστηκαν τα εμπλεκόμενα μέρη πριν από την απόφαση της ΠΑΕΚ ημερομηνίας 12 Απριλίου 2013, η μόνη άλλη τέτοια δραστηριότητα έγινε μέσω ενός πιλοτικού σχεδίου και άρα η παροχή συγκεκριμένων και ξεκάθαρων πληροφοριών σε σχέση με

¹⁰ Σελ. 497.

¹¹ T-44/90 La Cinq SA, [1992] ECR II-1, παρ. 60 -61.

αυτήν καθώς και με τη συσχέτισή της με τις ευρύτερες αρμοδιότητες και εξουσίες της ΑΗΚ είναι ουσιαστικής σημασίας. Ειδικότερα, ως ισχυρίζεται ο καταγγέλλων, η αγορά προμήθειας και εγκατάστασης φωτοβολταϊκών για σκοπούς net metering δύναται να χαρακτηριστεί ως αναδυόμενη αγορά. Ενδεικτικά, ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει ότι «η Κύπρος παρουσίασε ένα πιλοτικό πρόγραμμα net metering σε επιλεγμένα κυβερνητικά κτίρια και κοινότητες στο τέλος του 2012. Στόχος ήταν η αποκόμιση εμπειριών και γνώσεων για την εφαρμογή του net metering στο κεντρικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας» ενώ κατά την ακροαματική διαδικασία ανέφερε ότι «είναι η πρώτη φορά που σε ένα γενικότερο βαθμό επιχειρείται η εγκατάσταση συστημάτων του είδους αυτού». Παρατηρείται κατ' επέκταση ότι οι αναφορές για τον καθορισμό σχετικής αγοράς που υποβλήθηκαν από τον αιτητή και τα στοιχεία που υποβλήθηκαν ενώπιον της Επιτροπής δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως καθοριστικά για τον ορισμό της σχετικής αγοράς στη βάση των ενώπιον της στοιχείων.

Αξίζει να σημειωθεί πως ο καταγγέλλων ΣΕΑΠΕΚ αναφερόμενος συνεχώς στη δεσπόζουσα θέση της ΑΗΚ και στην καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής της θέσης δεν ξεκαθαρίζει σε ποια αγορά συνίσταται αυτή η θέση, αφού σε αρκετές περιπτώσεις υπέπεσε σε αντιφάσεις σε σχέση με τον καθορισμό της σχετικής αγοράς και δεν παρείχε ολοκληρωμένη και συνεπή θέση σε σχέση με το ζήτημα αυτό. Επίσης, δεν διευκρινίζει πώς η ΑΗΚ χρησιμοποιεί τη δεσπόζουσα θέση της σε μία αγορά ενώ η κατάχρηση αφορά ενδεχομένως μία δεύτερη συναφή αγορά, ήτοι την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για σκοπούς συμψηφισμού.

Αξίζει να σημειωθεί πως ο καταγγέλλων ΣΕΑΠΕΚ αναφερόμενος συνεχώς στη δεσπόζουσα θέση της ΑΗΚ και στην καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής της θέσης δεν ξεκαθαρίζει σε ποια αγορά συνίσταται αυτή η θέση, αφού σε αρκετές περιπτώσεις υπέπεσε σε αντιφάσεις σε σχέση με τον καθορισμό της σχετικής αγοράς και δεν παρείχε ολοκληρωμένη και συνεπή θέση σε σχέση με το ζήτημα αυτό. Επίσης, δεν διευκρινίζει πώς η ΑΗΚ χρησιμοποιεί τη δεσπόζουσα θέση της σε μία αγορά ενώ η κατάχρηση αφορά ενδεχομένως μία δεύτερη συναφή αγορά, ήτοι την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για σκοπούς συμψηφισμού.

Ο ΣΕΑΠΕΚ στις θέσεις του επισημαίνει ότι η ΑΗΚ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και στο δίκτυο ηλεκτροδότησης, λόγω του ότι αποτελεί ιδιοκτήτη αυτού, ενώ σε άλλο σημείο αναφέρει ότι η ΑΗΚ απολαμβάνει το μονοπώλιο σε ό,τι αφορά την παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ΣΕΑΠΕΚ στις θέσεις που είχαν υποβληθεί στις 18 Νοεμβρίου 2013 ισχυρίζεται ότι «η

υπό εξέταση σχετική αγορά είναι αυτή της αγοράς προμήθειας και/ ή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και/ ή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω του Συστήματος Συμψηφισμού Μετρήσεων της εισαγόμενης από το δίκτυο με την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από φωτοβολταϊκά συστήματα (net metering) εγκατεστημένα σε οικίες καθώς και σε κτίρια που αποτελούν έδρα τοπικών Αρχών (Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια) οι οποίοι θα αποτελούν τους πελάτες- τελικούς χρήστες – καταναλωτές. Ο «Συμψηφισμός Μετρήσεων» βάσει του Σχεδίου Α1 αποτελεί τη μέθοδο που αφορά καταναλωτές, που στις οροφές των υποστατικών τους (ή εντός του ίδιου τεμαχίου με το υποστατικό), έχει και/ ή θα εγκαταστήσει μικρό φωτοβολταϊκό σύστημα με ισχύ μέχρι 3 kW.» Επίσης, σημειώνει ότι «Η συναφής αγορά δύναται να θεωρηθεί η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ΑΠΕ η οποία διοχετεύεται μέσω του Δ.Σ.Μ., παράμετρος η οποία συναρτάται ακριβώς με όσα έχουμε αναφέρει προηγουμένως για την οικονομική δύναμη της ΑΗΚ και την δυνατότητά της να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά [...]».

Όπως αναφέρεται και ανωτέρω, στις γραπτές του θέσεις ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2013 ο ΣΕΑΠΕΚ καθορίζει τη σχετική αγορά ως «την αγορά προμήθειας και/ ή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και/ ή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω του Συστήματος Συμψηφισμού Μετρήσεων της εισαγόμενης από το δίκτυο με την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από φωτοβολταϊκά συστήματα (net metering) εγκατεστημένα σε οικίες καθώς και σε κτίρια που αποτελούν έδρα τοπικών αρχών (Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια), οι οποίοι θα αποτελούν τους πελάτες-τελικούς χρήστες-καταναλωτές)». Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ καθορίζει τη σχετική αγορά κατ' αυτό τον τρόπο περιλαμβάνοντας τόσο τους 5000 οικιακούς καταναλωτές (2000 ευπαθείς και 3000 μη ευπαθείς) όσο και τις τοπικές αρχές, στη συνέχεια τόσο στις εν λόγω θέσεις του όσο και κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2013 συγκέντρωσε τις θέσεις του μόνο στα 2000 φωτοβολταϊκά συστήματα που θα εγκατασταθούν σε οικιακούς καταναλωτές που ανήκουν σε ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες, αναφέροντας ότι η ΑΗΚ θα έχει ουσιαστικά μερίδιο 10% εφόσον θα έχει εγκαταστήσει 200 από τα 2000 αυτά συστήματα.

Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρεται σε πολλά σημεία σε δεσπόμενη θέση της ΑΗΚ σε αγορές ή/ και χρησιμοποίηση της δεσπόμενης θέσης της ΑΗΚ σε μία αγορά για να παρεμποδίσει την εμφάνιση του ανταγωνισμού σε μία παραπλήσια, αλλά διαφορετική αγορά, χωρίς να διευκρινίζει σε ποιές ακριβώς αγορές αναφέρεται και με ποιό τρόπο αυτές συνδέονται. Επισημαίνεται ότι οι

ισχυρισμοί του ΣΕΑΠΕΚ αφορούν στο μεγαλύτερο μέρος αυτών θέσεις του αναφορικά με κατάχρηση δεσπόμενης θέσης της ΑΗΚ, ενώ δεν διαφαίνεται ο καταγγέλλων να έχει καθορίσει σχετικές αγορές, ούτως ώστε να είναι δυνατή η εξέταση των ισχυρισμών του. Επίσης, οι θέσεις του ΣΕΑΠΕΚ αναφορικά με το σύστημα συμψηφισμού αφορούν ιστορική αναδρομή και τρόπο λειτουργίας του συστήματος αυτού καθ' εαυτού, χωρίς να γίνεται σαφές ή και να διευκρινίζεται επακριβώς η σχέση της αγοράς την οποία καθορίζει ή και της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων για σκοπούς συμψηφισμού με τη δεσπόμενη θέση που δυνατό ή/και κατ' ισχυρισμό κατέχει η ΑΗΚ σε διάφορες αγορές και/ή με τα περιστατικά που αναφέρει ο ΣΕΑΠΕΚ προς απόδειξη των ισχυρισμών του περί καταχρηστικής εκμετάλλευσης της θέσης της ΑΗΚ.

Τελικώς, επισημαίνεται ότι ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει ότι τα μέλη του πωλούν και/ ή προμηθεύουν και/ ή εγκαθιστούν φωτοβολταϊκά συστήματα που αφορούν στην μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων.

Αντίθετα, η ΑΗΚ αναφέρει στις θέσεις της ότι η αγορά θα έπρεπε να καθοριστεί ενδεχομένως ως η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή ως το Σχέδιο Α1, κατηγορία 1, της ΡΑΕΚ, έχοντας επισημάνει σε πολλά σημεία ότι δεν είναι ξεκάθαρο από τις θέσεις του καταγγέλλοντα σε ποιες αγορές κατέχει δεσπόμενη θέση η ΑΗΚ και με ποιους τρόπους συντελείται η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόμενης θέσης στην ίδια αγορά ή παραπλήσια και/ ή συναφή και/ ή συνδεδεμένη και/ ή μετά-αγορά (aftermarket) αγορά.

Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια Ηλεκτρικής Ενέργειας

Σύμφωνα με σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αγορά του ηλεκτρισμού μπορεί να διαχωριστεί σε (α) παραγωγή και χονδρική πώληση ηλεκτρισμού, (β) μεταφορά, (γ) διανομή, (δ) λιανική πώληση, και (ε) ενδεχόμενα, η παροχή ρυθμιστικών υπηρεσιών ενέργειας¹².

Καθοδηγητικές είναι και αποφάσεις της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού όπου αναφέρεται ότι, στον τομέα της παραγωγής και εκμετάλλευσης ηλεκτρικής ενέργειας δύνανται να διακριθούν τέσσερις διαφορετικές δραστηριότητες:

α) Παραγωγή ενέργειας στους σταθμούς παραγωγής,

¹² Case No COMP/M.3440 ENI / EDP / GDP.

β) Μεταφορά ενέργειας μέσω καλωδίων υψηλής τάσης,

γ) Διανομή της μέσω καλωδίων χαμηλής τάσης και

δ) Διανομή της (προμήθεια) στον τελικό καταναλωτή.¹³

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα χαρακτηριστικά των αγορών στις οποίες δραστηριοποιούνται τα μέρη θα πρέπει να ιδωθούν υπό τον φως του τρόπου λειτουργίας τους στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας επιτυγχάνεται με την εκμετάλλευση διαφόρων πηγών ενέργειας. Οι πηγές παραγωγής ενέργειας διακρίνονται στις συμβατικές, που βασίζονται σε ορυκτά στερεά, υγρά ή αέρια καύσιμα, όπως το πετρέλαιο, ο άνθρακας (λιθάνθρακας και λιγνίτης), το φυσικό αέριο, στην πυρηνική ενέργεια και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) που χρησιμοποιούν ανεξάντλητες πηγές (άνεμος, ήλιος, νερό κλπ) και δεν καταναλώνουν τα περιορισμένα ενεργειακά ορυκτά αποθέματα.

Σε ό,τι αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία, η ΑΗΚ χρησιμοποιεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ενέργειας το μαζούτ, ενώ υπάρχουν και τα ακόλουθα συστήματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (α) Αιολικά συστήματα ηλεκτροπαραγωγής, (β) Ηλιακά συστήματα, (γ) Αξιοποίηση βιομάζας, (δ) Φωτοβολταϊκά συστήματα, (ε) Αφαλάτωση με χρήση ΑΠΕ και (στ) Υδροηλεκτρικά συστήματα¹⁴.

Η ηλεκτροδότηση των υποστατικών (οικίες, εμπορικά κτίρια κλπ) επιτυγχάνεται μέσω του Δικτύου Μεταφοράς και Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, των οποίων ιδιοκτήτης είναι η ΑΗΚ.

Το Δίκτυο Μεταφοράς Συστήματος διασυνδέει τους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς της ΑΗΚ με τα κέντρα φορτίου ενώ το Δίκτυο Διανομής αποτελεί το συνδετικό κρίκο του συστήματος Μεταφοράς της ΑΗΚ, και των πελατών.

Σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο, το "Σύστημα Μεταφοράς" σημαίνει το σύστημα που αποτελείται εξ ολοκλήρου ή κυρίως από ηλεκτρικές γραμμές Υψηλής Τάσης, τους υποσταθμούς και τον εξοπλισμό τους, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά ηλεκτρισμού από ένα σταθμό παραγωγής σε

¹³ Αποφάσεις 208/III/2002, 190/III/2001, 120/II/2000 και 339/V/2007.

¹⁴ Όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

υποσταθμό ή σε άλλο σταθμό παραγωγής ή μεταξύ υποσταθμών και περιλαμβάνει οποιοδήποτε εξοπλισμό, συσκευές και μετρητές. Το Σύστημα Μεταφοράς το λειτουργεί και το διαχειρίζεται ο ΔΣΜ και την ιδιοκτησία του έχει η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο, "Σύστημα Διανομής" σημαίνει το ηλεκτρικό δίκτυο παροχής σε μέση και χαμηλή τάση. Στο δίκτυο αυτό δεν περιλαμβάνονται τα δίκτυα σε τάση ίση ή μεγαλύτερη των 66.000 βολτς. Δεν περιλαμβάνει οποιοδήποτε τμήμα του Συστήματος Μεταφοράς. Το Σύστημα Διανομής, σε αντίθεση με το Σύστημα Μεταφοράς, το λειτουργεί και το διαχειρίζεται ο Ιδιοκτήτης του, που είναι η ΑΗΚ.

Μέσω του Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας η ΑΗΚ πωλεί την παραγόμενη από αυτή ενέργεια προς τους τελικούς χρήστες – καταναλωτές, οι οποίοι δύνανται να διακριθούν σε πελάτες οικιακής χρήσεως, βιομηχανικής χρήσεως, εμπορικής χρήσεως, αγροτικής χρήσεως και οδικού φωτισμού.

Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων

Τα φωτοβολταϊκά συστήματα (Φ/Β) συλλέγουν την ηλιακή ενέργεια και τη μετατρέπουν σε ηλεκτρική. Τα φωτοβολταϊκά συστήματα λειτουργούν με φωτοβολταϊκά πλαίσια, μετατροπείς (inverters κλπ). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο τομέας των φωτοβολταϊκών δύναται να διαχωριστεί σε κυψέλες (solar cells), πλαίσια (solar panels) και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων (solar system integration)¹⁵. Σχετική είναι και η απόφαση της Γαλλικής Αρχής Ανταγωνισμού όπου σημειώθηκε ότι τα φωτοβολταϊκά συστήματα δύνανται να αποτελούν ξεχωριστή αγορά¹⁶.

Ο τελικός χρήστης ενδεχομένως δύναται να αποφασίσει να εγκαταστήσει ένα τέτοιο σύστημα είτε για αυτοπαραγωγή είτε για να εκμεταλλευτεί το σύστημα συμψηφισμού.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ενδεχομένως από πλευράς ζήτησης και/ή προσφοράς η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για αυτοπαραγωγή και η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων με το σύστημα συμψηφισμού να μην αποτελούν υποκατάστατα. Ενδεικτικά επισημαίνεται ότι αν και στην παρούσα περίπτωση η ΑΗΚ θα εγκαταστήσει φωτοβολταϊκά συστήματα για

¹⁵ Case No COMP/M.2367 - SIEMENS / E.ON / SHELL / SSG.

¹⁶ Autorite de la Concurrence Decision no 12-DCC-51, 20 Απριλίου 2012.

σκοπούς συμψηφισμού, ο ΣΕΑΠΕΚ αναφέρει τα ακόλουθα στις θέσεις του: «*Η δεσπόζουσα θέση που κατέχει αλλά και οι άλλες εξουσίες της, τις δίδουν σημαντικά πλεονεκτήματα ώστε να μπορεί να ρυθμίζει το όλο καθεστώς των ΦΒ έργων είτε αυτά αφορούν το net metering είτε την αυτοπαραγωγή με αποτέλεσμα να προβαίνει σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης της στις σχετικές αγορές.*».

Αυτοπαραγωγή είναι η μέθοδος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά που είναι εγκατεστημένα στην οροφή υποστατικού ή στο ίδιο τεμάχιο που βρίσκεται το υποστατικό, η οποία δεν εγχέεται στο Δίκτυο αλλά χρησιμοποιείται ανά πάσα στιγμή αποκλειστικά και μόνο για ίδια κατανάλωση και όχι για οικονομική εκμετάλλευση μέσω της χρήσης του Δικτύου.

Συμψηφισμός μετρήσεων¹⁷ είναι η μέθοδος που αφορά Καταναλωτές, που στις οροφές των υποστατικών τους (ή εντός του ίδιου τεμαχίου με το υποστατικό), έχει εγκατασταθεί μικρό φωτοβολταϊκό σύστημα με ισχύ μέχρι 3kW. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, υπολογίζεται η διαφορά μεταξύ της εισαγόμενης από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, για την κάλυψη των αναγκών του υποστατικού από την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από το φωτοβολταϊκό σύστημα η οποία εγχέεται στο Δίκτυο και ο υπολογισμός γίνεται κάθε δίμηνο.

Σύμφωνα με τον ΣΕΑΠΕΚ «*Η μετάβαση από ένα καθεστώς πώλησης FiT σε ένα καθεστώς net metering είναι απλή, αφού από τεχνική άποψη, ένα ηλεκτρικό σύστημα σχεδιασμένο για net metering, δεν διαφέρει σε τίποτε από ένα σύστημα σχεδιασμένο για πώληση ρεύματος. Η μόνη διαφορά, είναι το σημείο που θα συνδεθεί το σύστημα με το ηλεκτρικό δίκτυο. Το σημείο αυτό είναι συνήθως κάπου μεταξύ του γενικού πίνακα της κατανάλωσης και του μετρητή ηλεκτρικού ρεύματος.*» Επίσης, αναφέρει ότι «*Ένα διασυνδεδεμένο σύστημα είναι σε μόνιμη σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ με σκοπό να διοχετεύει την ενέργεια που παράγει στο σύστημα. Δεν υπάρχουν αποθηκευτικοί μηχανισμοί και μια τέτοια εγκατάσταση πρέπει να σχεδιάζεται με τρόπο που να αποδίδει την μέγιστη ετήσια ηλεκτρική ενέργεια.*»

Μέσω του συστήματος συμψηφισμού, εάν η παραγόμενη ενέργεια είναι περισσότερη από την καταναλισκόμενη, τότε ο τελικός χρήστης-παραγωγός πιστώνεται από τον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας την περίσσεια ενέργεια που είχε. Στην αντίθετη περίπτωση, ο τελικός χρήστης-παραγωγός χρεώνεται μόνο με την καταναλισκόμενη ενέργεια, αφού θα έχει αφαιρεθεί η παραγομένη ενέργεια που είχε από το σύστημα

¹⁷ Ως έχει οριστεί για τις ανάγκες του Σχεδίου της ΠΑΕΚ, ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2013.

ΑΠΕ. Ως εκ τούτου το σύστημα αυτό, εφόσον έχει εγκατασταθεί και έχει λειτουργήσει, ουσιαστικά αφορά μια συμφωνία μεταξύ της εταιρείας ηλεκτρισμού, ήτοι της ΑΗΚ ή και άλλων παραγωγών ηλεκτρισμού, και ενός τελικού χρήστη-παραγωγού ηλεκτρικού ρεύματος, που εγκαθιστά ένα τοπικό σύστημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ήτοι στην παρούσα υπόθεση οι δικαιούχοι του Σχεδίου Α της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2013.

Επισημαίνεται ότι το Σχέδιο Α της ΡΑΕΚ, όπως αυτό ανακοινώθηκε στις 4 Ιουλίου 2013 αφορά την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών συστημάτων για σκοπούς net metering σε δικαιούχους με χορηγία (ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες οικιακών καταναλωτών) και σε δικαιούχους άνευ χορηγίας (λοιποί οικιακοί καταναλωτές-μη ευπαθείς ομάδες και κτίρια που αποτελούν έδρα Τοπικών Αρχών).

Επιπλέον, το σχέδιο που έχει ανακοινώσει η ΑΗΚ για εγκατάσταση 200 φωτοβολταϊκών συστημάτων για σκοπούς net metering αφορά μόνο τις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες οικιακών καταναλωτών, οι οποίοι θα λάβουν χορηγία και από το Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ, ενώ έχει επισημανθεί ότι κατά την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου δεν γίνονται δεκτές αιτήσεις που έχουν υποβληθεί από πρόσωπα που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες και τα οποία έχουν ήδη αποταθεί για χορηγία από το Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ και έχουν κάνει την όλη διαδικασία με άλλες επιχειρήσεις, εκτός της ΑΗΚ, ως προμηθευτές και εγκαταστάτες.

Ο ΣΕΑΠΕΚ στις θέσεις του ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2013, αναφέρει ότι η συναφής αγορά δύναται να θεωρηθεί η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας η οποία διοχετεύεται μέσω του Δικτύου Συστήματος Μεταφοράς, θέση που ξενίζει την Επιτροπή λαμβανομένου υπόψη ότι δεν έχουν υποβληθεί οποιαδήποτε στοιχεία που να δεικνύουν κατοχή δεσπόζουσας θέσης της ΑΗΚ ή/και κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης αυτής στην συναφή αγορά.

Επισημαίνεται ότι θα μπορούσε κάποιος να επιχειρηματολογήσει ότι δικαιούχος που εμπίπτει στις ομάδες ευάλωτων και ευπαθών ομάδων δεν θεωρεί υποκατάστατο ή εναλλάξιμο προϊόν/ υπηρεσία ως προϋπόθεση οριοθέτησης της σχετικής αγοράς άλλο σχέδιο ή άλλο προϊόν ή/και υπηρεσία το οποίο δεν περιλαμβάνει τη σχετική χορηγία.

Επισημαίνεται ακόμα ότι στο Σχέδιο Α της ΡΑΕΚ σε ό,τι αφορά τον συμψηφισμό, στην Κατηγορία 1 η οποία αφορά δικαιούχους χορηγίας μπορούν να συμμετέχουν μόνο πρόσωπα τα οποία ανήκουν στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του

πληθυσμού και, ως εκ τούτου, το Σχέδιο απευθύνεται σε συγκεκριμένο αριθμό καταναλωτών/ τελικών χρηστών εφόσον πρόσωπα τα οποία δεν εμπίπτουν σε αυτές τις ομάδες αποκλείονται από τη συμμετοχή στο Σχέδιο Α με χορηγία. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα πρόσωπα που ανήκουν στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες έχουν καθοριστεί με Διάταγμα του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερομηνίας 26 Ιουνίου 2013. Με βάση το Διάταγμα, ως ευάλωτοι καταναλωτές καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι λήπτες δημοσίου βοηθήματος, οι λήπτες του επιδόματος βαριάς κινητικής αναπηρίας, οι λήπτες του επιδόματος σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα, οι λήπτες του επιδόματος φροντίδας σε παραπληγικά και τετραπληγικά άτομα.

Επιπλέον, ο καταγγέλλων στις θέσεις του αναφέρει ότι η ΑΗΚ θα κατέχει το 10% των πελατών που εμπίπτει στις 2000 ευπαθείς οικιακούς καταναλωτές, ενώ τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ θα κατέχουν, αν θεωρηθεί ότι τα μέλη του θα πάρουν ισοδύναμο μερίδιο από τους υπόλοιπους 1800 πελάτες, ποσοστό 1.4% επί του συνόλου. Διαφαίνεται ότι ο καταγγέλλων σε αυτό το σημείο επιχειρηματολογεί ότι τα μερίδια αγοράς και/ ή ποσοστά των διαφόρων ανταγωνιστών θα πρέπει να αφορούν την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για σκοπούς συμψηφισμού μόνο από ευπαθείς ομάδες, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση με άλλες του αναφορές σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς όπου αναφέρεται γενικότερα σε εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για σκοπούς συμψηφισμού για όλους τους πελάτες-τελικούς χρήστες-καταναλωτές (ήτοι ευπαθείς, μη ευπαθείς και τοπικές αρχές).

Ανεξαρτήτως των πιο πάνω, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να παραθέσει τα πιο κάτω διαθέσιμα γεγονότα και/ή περιστατικά:

Σε ό,τι αφορά τον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, από την 1/5/2004 το 35% έχει απελευθερωθεί και όσοι καταναλωτές πληρούν το όριο κατανάλωσης των 350.000 kWh κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, είναι ελεύθεροι να επιλέξουν προμηθευτή και συνιστούν την κατηγορία των «επιλέγοντων καταναλωτών». Το πιο πάνω όριο καθορίζεται στο διάταγμα του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού δυνάμει του άρθρου 44 του Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, ημερομηνίας 24/4/2004 με ισχύ από 1/5/2004. Σημειώνεται ότι, στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν μη οικιακοί καταναλωτές μεγάλης κατανάλωσης όπως εργοστάσια κατασκευής τσιμέντου, μεγάλα ξενοδοχεία, μεγάλες βιομηχανίες κλπ.¹⁸

¹⁸ Ιστοσελίδα Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς.

Το υπόλοιπο 65% της αγοράς, αποτελείται από τους «μη επιλέγοντες πελάτες», δηλαδή από όλους τους οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες, των οποίων η ετήσια κατανάλωση, δεν πληροί τα πιο πάνω κριτήρια και είναι υποχρεωμένοι να συνεχίσουν να τροφοδοτούνται από την ΑΗΚ.

Με το σύστημα συμψηφισμού, εισέρχονται νέοι ανταγωνιστές στην αγορά παραγωγής ηλεκτρισμού εφόσον πλέον καταναλωτές (οικίες, τοπικές αρχές κλπ) θα παράγουν ηλεκτρισμό προς γενική κατανάλωση για τον οποίο θα λαμβάνουν σχετικό αντίτιμο. Με άλλα λόγια, οι οικιακοί πελάτες ενδέχεται να εξυπηρετούνται ουσιαστικά από την ΑΗΚ και τουλάχιστον όσον αφορά αυτούς ο συμψηφισμός θα εφαρμόζεται σε σχέση με την ΑΗΚ ως προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας, αν και η ΡΑΕΚ αναφέρει στην απόφαση της με αριθμό 963/2013 ότι *«Θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο στη σύμβαση που θα υπογραφεί με τους ενδιαφερόμενους πελάτες ότι ουδόλως επηρεάζεται το δικαίωμα του πελάτη για αλλαγή προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας όπως προνοείται στους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους 112(Ι)/2003-211(Ι)/2012, Άρθρο 91(1)(γ).»*

Επιπλέον, θα πρέπει να επισημανθεί και η παρουσία αυτοπαραγωγών οι οποίοι, μέσω των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παράγουν ενέργεια για ίδια κατανάλωση.

Σε ό,τι αφορά το δίκτυο μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ΑΗΚ, λόγω και του μονοπωλίου που κατείχε για σειρά ετών, είχε την ευκαιρία να δημιουργήσει αυτά τα δίκτυα και να τα διαχειρίζεται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επισημαίνεται ότι σε ό,τι αφορά το Δίκτυο Μεταφοράς, αυτό πλέον λειτουργεί υπό τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, ενώ το Δίκτυο Διανομής εξακολουθεί να λειτουργεί υπό την ΑΗΚ. Ως εκ τούτου, η ΑΗΚ εξακολουθεί να αποτελεί τον ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς και δικτύου διανομής ενώ εξακολουθεί να διαχειρίζεται το δίκτυο διανομής.

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται η θέση της ΡΑΕΚ, όπως αυτή καταγράφηκε σε επιστολή της ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 2013 προς την ΑΗΚ ότι *«ενδεχομένως να τίθεται θέμα εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης που κατέχει στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και καταστρατήγησης των καθηκόντων, αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων που πηγάζουν από την ιδιότητά της ΑΗΚ ως Διαχειριστής του Συστήματος Διανομής.»* (δικές μας οι υπογραμμίσεις)

Σημειώνεται ότι το ενδιαφέρον σε ό,τι αφορά τουλάχιστον τις ευπαθείς ομάδες ήταν μειωμένο όπως δεικνύει και σχετική ανακοίνωση του ειδικού ταμείου ΑΠΕ και ΕΞΕ με

την οποία παρατάθηκε ο χρόνος υποβολής αιτήσεων. Επίσης, η ΑΗΚ αν και ανακοίνωσε σχέδιο για 200 φωτοβολταϊκά συστήματα οι αιτήσεις που έλαβε (μετά και την αφαίρεση αυτών που αφορούσαν πρόσωπα που είχαν ήδη υποβάλει αίτηση με άλλες εταιρείες και αυτές που δεν ικανοποιούσαν τα τεχνικά κριτήρια) ανέρχονται σε 171. Η ΑΗΚ έχει δηλώσει μέσω του δικηγόρου της ότι το σχέδιο έχει λήξει και πλέον η δραστηριοποίησή της αφορά 171 φωτοβολταϊκά συστήματα.

Επίσης, η θέση του ΣΕΑΠΕΚ ότι *«ιδιοποιείται» η ΑΗΚ το 10% και το αποσπά από τον ελεύθερο και ανοιχτό ανταγωνισμό. Καταλείπει δηλαδή στους λοιπούς ανταγωνιστές της 1800 Φ/Β συστήματα. Αν ήθελε υποθέσει τις ότι τα εν λόγω 1800 Φ/Β συστήματα κατανέμονται ισοδύναμα στα 68 μέλη του Συνδέσμου με απλά μαθηματικά έκαστο μέλος θα έχει μερίδιο εγγύς του 1,4%. Εξ' ου και επαληθεύεται ο ισχυρισμός για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην σχετική αγορά λαμβανομένης υπόψη της υπερ-δεσπόζουσας θέσης με όρους οικονομικής δύναμης της ΑΗΚ στη συναφή αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας.»* δεν στοιχειοθετεί τους ισχυρισμούς περί δεσπόζουσας θέσης της ΑΗΚ.

Επιπλέον, ο ΣΕΑΠΕΚ στην καταγγελία του εκφράζει φόβους για το πώς ενδεχόμενα θα εξελιχθεί η αγορά καθώς και για το πώς η ΑΗΚ θα καταχράται τη θέση ισχύος στην οποία βρίσκεται ή και τη δεσπόζουσα θέση που αυτή κατέχει δρώντας στην αγορά, ανεξάρτητα από τους πελάτες της και ανταγωνιστές της με αντιανταγωνιστικούς όρους. Εντούτοις, δεν έχουν υποβληθεί οποιαδήποτε στοιχεία κατά το παρόν στάδιο που δεικνύουν ότι η ΑΗΚ έχει δράσει κατά παράβαση του Νόμου είτε ως επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά που συντελείται η παράβαση είτε ως επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση σε μία αγορά και η παράβασή της συντελείται σε παραπλήσια αγορά και/ή συναφή αγορά και/ η συνδεδεμένη αγορά και/ή μετα-αγορά. Είναι γεγονός ότι η δραστηριοποίηση ενός οργανισμού σε κάθετο επίπεδο και η κατοχή δεσπόζουσας θέσης και μονοπωλίου εξυπακούει ότι η κάθε τέτοια επιχείρηση πρέπει να λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του άρθρου 6(1) του Νόμου αφού ως επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση, έχει ειδική ευθύνη όπως συμπεριφορές της ή πράξεις της να μην πλήττουν τον υγιή ανταγωνισμό.

Εντούτοις, ως έχει σημειωθεί πιο πάνω μόνο και μόνο η κατ' ισχυρισμό ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης δεν αποτελεί παράβαση. Παράβαση αποτελεί η καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης αυτής. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η είσοδος μίας

τέτοιας επιχείρησης σε νέες αγορές δεν είναι μεμπτή, αν δεν γίνεται κατά παράβαση του Νόμου.

Διευκρινίζεται ότι κάποιιοι από τους ισχυρισμούς του αιτητή ΣΕΑΠΕΚ για παράδειγμα «θα είναι σε θέση και θα υπόκειται στην διακριτική της ευχέρεια να απορρίψει αιτήσεις, άνευ ενδεχομένως ικανοποιητικής αιτιολόγησης, προκειμένου να προωθήσει τις αιτήσεις οι οποίες θα καταχωρηθούν από τους δικούς της πελάτες» και «επομένως ως εκ την θέση που κατέχει η ΑΗΚ θα μπορεί να παίρνει αποφάσεις οι οποίες θα επηρεάζουν δυσμενώς αιτητές οι οποίοι έχουν επιλέξει άλλο Οργανισμό και ή εταιρεία και ή φυσικό πρόσωπο από την ΑΗΚ για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών συστημάτων στις οικίες τους, ενώ αντίστοιχα θετικό θα είναι το αποτέλεσμα για όσους εκ των αιτητών επιλέξουν την ΑΗΚ ως εγκαταστάτη» αφορούν ενδεχόμενο μελλοντικό χρονικό γεγονός που δεν συνάδει με τις πρόνοιες του άρθρου 6 του Νόμου που αυτός επικαλείται αφού η πράξη της παράβασης πρέπει να αφορά παρόντα χρόνο.

Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει και την έκδοση σχετικής απόφασης από τη ΡΑΕΚ (Απόφαση ΡΑΕΚ αρ. 963/2013, 9/10/2013) με την οποία καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας/ δραστηριοποίησης της ΑΗΚ σε ό,τι αφορά γενικότερα τα οικονομικά στοιχεία της εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών συστημάτων καθώς και άλλες υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί όπως η εξέταση των αιτήσεων της ΑΗΚ από την ίδια τη ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ επισημαίνει ότι η οποιαδήποτε μελλοντική εμπλοκή της ΑΗΚ σε παρόμοια σχέδια θα γίνεται μόνο εφόσον εντάσσεται στα πλαίσια επίσημης κυβερνητικής πολιτικής.

Ωστόσο, για τη λήψη προσωρινών μέτρων δεν αρκεί η πιθανολόγηση παράβασης της διάταξης του άρθρου 6(1) του Νόμου, αλλά απαιτείται και συνδρομή του επείγοντος προς αποτροπή σοβαρού κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης για τα συμφέροντα του αιτούντα ή για το δημόσιο συμφέρον. Η Επιτροπή κρίνει ως καθοδηγητικές αποφάσεις της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού¹⁹, όπου η Ελληνική Επιτροπή προχώρησε στην εξέταση του επείγοντος σε συνάρτηση με την ανεπανόρθωτη βλάβη, χωρίς να εξετάσει προηγουμένως τη στοιχειοθέτηση ευλόγως ισχυρής εκ πρώτης όψεως υπόθεσης, εφόσον η μη στοιχειοθέτηση μίας από τις προϋποθέσεις δεν επιτρέπει την έκδοση προσωρινών μέτρων. Η Επιτροπή επί τούτου σημειώνει ότι σε προηγούμενες αποφάσεις της, προχώρησε στην εξέταση του επείγοντος σε συνάρτηση με την ανεπανόρθωτη βλάβη, χωρίς να εξετάσει

¹⁹ Αρ. Απόφ. 266/ IV/244, 368/V/2007 και 157/II/2000

προηγουμένως τη στοιχειοθέτηση ευλόγως ισχυρής εκ πρώτης όψεως υπόθεσης, εφόσον η μη στοιχειοθέτηση μίας από τις προϋποθέσεις δεν επιτρέπει την έκδοση προσωρινών μέτρων²⁰.

Η Επιτροπή είναι της άποψης, ότι η εξέταση της δεύτερης προϋποθέσεως του άρθρου 28(2) του Νόμου, δηλαδή του επείγοντος, πρέπει να γίνει σε συνάρτηση με την τρίτη προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 28 του Νόμου, δηλαδή του κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης. Η Επιτροπή, προχωρώντας στην εξέταση των δύο αυτών προϋποθέσεων, εστιάζει την προσοχή της στο λεκτικό τους, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να διατυπωθεί το επείγον της περίπτωσης αλλά και της ύπαρξης κινδύνου για ανεπανόρθωτη βλάβη στα συμφέροντα της αιτήτριας ή για το δημόσιο συμφέρον. Πρέπει ως εκ τούτου, να κριθεί ότι η κατ' εξέταση περίπτωση είναι επείγουσα και κατ' επέκταση η δράση της Επιτροπής οφείλει να είναι άμεση προκειμένου να αποφευχθεί ανεπανόρθωτη βλάβη, η οποία υπάρχει κίνδυνος να επέλθει μέχρι την έκδοση της τελικής απόφασης της Επιτροπής επί της καταγγελίας.

Επί τούτου η Επιτροπή, παραπέμπει στο σκεπτικό αποφάσεων της Ελληνικής Αρχής Ανταγωνισμού, το οποίο βασίζεται σε αποφάσεις των Διοικητικών Δικαστηρίων και στις Γενικές Διοικητικές Αρχές, όπου σημειώνονται τα ακόλουθα:

«Όσον αφορά ειδικότερα στη συνδρομή της προϋπόθεσης της επείγουσας περίπτωσης, παρατηρείται ότι αυτή εξετάζεται σε συνδυασμό με την ανάγκη αποτροπής άμεσα επικείμενου κινδύνου πρόκλησης ανεπανόρθωτης βλάβης. Το επείγον είναι συνάρτηση με το αν υπάρχει ή προβλέπεται να υπάρξει άμεσα επικείμενος κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης, δηλαδή επαπειλούμενος κίνδυνος, ο οποίος για να αποτραπεί, πρέπει να αντιμετωπισθεί ανυπερθέτως, ώστε να αποφευχθεί η δημιουργία ανεπανόρθωτης βλάβης.»²¹

²⁰ Βλέπε απόφαση ΕΠΑ 26/2012 ημερομηνίας 30/7/2012, Καταγγελία και αίτημα για λήψη προσωρινών μέτρων του κ. Ανδρέα Καραγιώργη εναντίον των κ.κ. Petrolina (Holding) Public Ltd και Petrolina και/ή του Ομίλου Εταιρειών Λευκαρίτη και Petrolina (αρ. φακ: 11.17.012.13) και σχετική αναφορά σε απόφαση ΕΠΑ 40/2013 ημερομηνίας 4/7/2013 Καταγγελία και λήψη προσωρινών μέτρων της εταιρείας BACENCO Ltd, εναντίον της εταιρείας ORCHESTRA-PREMAMAN® Belgium S.A. (αρ. φακ: 11.17.013.04)

²¹ Απόφαση αριθμ. 368/V/2007, λήψη ασφαλιστικών μέτρων στο πλαίσιο της υπόθεσης με αριθμ. πρωτ. 1012/26.3.2003 «Καταγγελία της εταιρείας "ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑΣ ΚΟΣΜΟΣ - ΜΑΡΙΑ ΦΛΩΡΑ Ε.Π.Ε." κατά της εταιρείας "ΑΠΟΛΛΩΝ" ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ» και αυτεπάγγελτη έρευνα στην εταιρεία «ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ GROUP Α.Ε.» για τυχόν παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν.703/1977, όπως ισχύει και των άρθρων 81 και 82 ΣυνθΕΚ».

Σύμφωνα με αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ανεπανόρθωτη βλάβη για τον αιτητή υπάρχει όταν κινδυνεύει να σταματήσει η λειτουργία της επιχείρησής του.²² Ωστόσο, ο κίνδυνος της μη συνέχισης των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης δεν είναι προϋπόθεση για την υιοθέτηση των προσωρινών μέτρων. Το ΔΕΕ στην υπόθεση *Mars*²³ όρισε ότι, ανεπανόρθωτη και σημαντική δύναται να είναι επίσης η ζημιά όταν μια επιχείρηση, εξαιτίας της παράβασης, αποκτά ανταγωνιστικό μειονέκτημα, το οποίο ενδέχεται να επιφέρει μόνιμες αρνητικές επιπτώσεις στη θέση της επιχείρησης στην αγορά.

Επίσης, στην υπόθεση *Port of Roscoff*,²⁴ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε υπόψη τις επιπτώσεις που είχε στην εμπορική φήμη της Irish Ferries η άρνηση της διαχειρίστριας εταιρείας του λιμανιού να δώσει πρόσβαση στην πρώτη, η οποία αναγκάστηκε να ακυρώσει υπηρεσίες τις οποίες προηγουμένως είχε διαφημίσει μέσω ειδικών εντύπων, καθώς επίσης και να προβεί σε ακύρωση κρατήσεων.

Η Επιτροπή καλείται να διασφαλίσει ότι κατά τη διάρκεια της διερεύνησης της καταγγελίας δεν θα προκληθεί ανεπανόρθωτη βλάβη, τέτοια η οποία να μην μπορεί να τύχει θεραπείας από οποιαδήποτε απόφασή της με την οριστική λήξη της διαδικασίας²⁵. Επομένως, ανεπανόρθωτη είναι η ζημιά η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί με την τελική απόφαση της Επιτροπής, αλλά δεν απαιτείται για το χαρακτηρισμό της ως ανεπανόρθωτη να μην μπορεί να αποκατασταθεί με οποιαδήποτε άλλη απόφαση οποιουδήποτε άλλου οργάνου. Κάτι τέτοιο θα ήταν υπέρμετρα αυστηρό και θα περιόριζε σημαντικά την εξουσία της Επιτροπής να διατάσσει τη λήψη προσωρινών μέτρων. Η θέση αυτή επιβεβαιώθηκε και από το ΔΕΕ στην υπόθεση *La Cinq*.²⁶

Η Επιτροπή καλείται έτσι να εξετάσει την ύπαρξη σοβαρού κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης, είτε για τον αιτητή είτε για το δημόσιο συμφέρον. Η κατάσταση πρέπει να είναι τέτοια που να είναι οδυνηρή και να υπέχει τέτοιο βαθμό σοβαρότητας ο οποίος να είναι ικανοποιητικός για να αιτιολογήσει τη λήψη προσωρινών μέτρων. Όπως αναφέρει και Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έννοια του «επείγοντος»

²² Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 87/500/ΕΟΚ, Υπόθεση IV/32-279, *BBI/Boosey & Hawkes*, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 286 της 09/10/1987 σελ. 0036 – 0043, παρ. 22.

²³ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 93/406/ΕΟΚ, Υπόθεση IV/34.072, *Langnese - Iglo GmbH*, ΕΕ L 183 της 26.7.1993, σ. 19 έως 37.

²⁴ *Irish Continental Group v. CC Morlaix*, IP/95/492, βλ. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/95/492&format=HTML&aged=1&language=EL&guiLanguage=en>

²⁵ Υπόθεση *Camera Care*, παρ. 14. Επίσης, βλέπε υπόθεση *Moyo & Another v Republic* (1988) 3 C.L.R. 1203.

²⁶ Υπόθεση T-44/90, *La Cinq SA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1992 σελ. II-00001, παρ. 79-80.

σημαίνει ότι : «πρέπει να είναι μία απόφαση για άμεση δράση από την πλευρά της Επιτροπής για να εμποδίσει σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημιά.²⁷»

Αναφορικά με το χαρακτηριστικό μιας βλάβης ως ανεπανόρθωτης, η Επιτροπή σε προηγούμενες αποφάσεις της έκρινε ότι μια τέτοια κρίση πρέπει να εξετάζεται κάθε φορά σύμφωνα με τα γεγονότα της κάθε υπόθεσης. Επιπρόσθετα, ο αιτητής των προσωρινών μέτρων έχει υποχρέωση να τεκμηριώσει και αποδείξει με στοιχεία την πιθανότητα πρόκλησης ανεπανόρθωτης ζημιάς, είτε στον ίδιο είτε στο δημόσιο συμφέρον.

Η Επιτροπή καλείται να διασφαλίσει ότι κατά τη διάρκεια διερεύνησης της καταγγελίας δεν θα προκληθεί ανεπανόρθωτη βλάβη τέτοια η οποία να μην μπορεί να τύχει θεραπείας από οποιαδήποτε μετέπειτα απόφασή της με την οριστική λήξη της διαδικασίας²⁸. Όπως αναφέρει ο δικαστής στην υπόθεση Saint Dominion²⁹, «ανεπανόρθωτη ζημιά μπορεί να είναι υλική ή ηθική. Χρηματική ζημιά δεν είναι αρκετή. Ο αιτητής πρέπει να προσδιορίσει σε τι συνίσταται η ζημιά που θα υποστεί από την εκτέλεση της διοικητικής πράξης και, παρόλο που το σύστημα της διοικητικής δικαιοσύνης είναι ανακριτικό, ο αιτητής πρέπει να αποδείξει ότι εκτέλεση της διοικητικής απόφασης που προσβάλλεται θα του δημιουργήσει ανεπανόρθωτη ή δυσεπανόρθωτη βλάβη».

Περαιτέρω, σε σχέση με το τι ζημιά είναι δυνατό να θεωρηθεί ανεπανόρθωτη, η Επιτροπή παραπέμπει στο πιο κάτω απόσπασμα από τη Μαρκουλίδου κ.α. ν. Δημοκρατία κ.α. (1989) 3 A.A.Δ. 3413, από τη σελ. 3423: «Χρηματική ζημιά δεν είναι ανεπανόρθωτη ή δυσεπανόρθωτη ζημιά. Η ζημιά που δυνατό να θέσει σε κίνδυνο εμπορική επιχείρηση, ή την ικανότητα συντήρησης του αιτητή, ή αιφνίδια αποστέρηση των μέσων βιοπορισμού του ιδίου και της οικογένειας του μπορεί να χαρακτηριστεί, σε μερικές περιπτώσεις, ως ανεπανόρθωτη.»

Στην ίδια υπόθεση έγινε αναφορά και στο βάρος απόδειξης με το πιο κάτω σχόλιο: «Το βάρος τόσο της επίκλησης όσο και της απόδειξης ανεπανόρθωτης ζημιάς είναι ευθύνη των αιτητών. Παρόλο ότι το δικονομικό σύστημα που ακολουθείται στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία είναι το ανακριτικό, το βάρος της απόδειξης των λόγων της αναστολής το έχει ο διάδικος που επιθυμεί την προσωρινή προστασία. Σε

²⁷ Υπόθεση Camera Care, σημείωση 2 πιο πάνω, επίσης, Case 23/86 r, UK v European Parliament [1986] ECR 1085, para.39.

²⁸ Υπόθεση Camera Care, παρ. 14, σημείωση 2 πιο πάνω. Επίσης Υπόθεση Moyo & Another v Republic (1988) 3 C.L.R. 1203.

²⁹ Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση υπ' αριθμό 67/1989, Saint Dominion Estates Ltd και άλλος v Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω Υπουργείου Εσωτερικών και Λειτουργού Μετανάστευσης.

περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με την ύπαρξη λόγων αναστολής η αίτηση απορρίπτεται ως αβάσιμη.» (η υπογράμμιση είναι δική μας)

Αναφορικά με τη δεύτερη και τρίτη προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 28 του Νόμου, τη στοιχειοθέτηση, δηλαδή του επείγοντος και της ύπαρξης σοβαρού κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης για τα συμφέροντα αυτού που υποβάλλει την αίτηση για τη λήψη των προσωρινών μέτρων, η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της αλλά και ανέλυσε ενδελεχώς τα στοιχεία που έχουν δοθεί ή/και παρατεθεί εκ μέρους της αιτήτριας για τη λήψη των προσωρινών μέτρων εταιρείας, καθώς και τα όσα έχουν αναφερθεί κατά την προφορική εξέταση της αίτησής της από τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης.

Στην παρούσα περίπτωση ο ΣΕΑΠΕΚ ανέφερε ότι *«Η καταγγελία ως και η υπό κρίση Αίτησης Λήψης Προσωρινών μέτρων έχει καταχωρηθεί εγκαίρως και/ ή εγγύς των κρίσιμων γεγονότων. Ο χρόνος εκπνοής λήψης και/ ή κατάθεσης των επίμαχων Αιτήσεων στην ΑΗΚ εξέπνευσε την 15/10/2013 ώστε οι Αιτητές έχουν ενεργήσει εγκαίρως και/ ή το στοιχείο του κατεπείγοντος είναι υπαρκτό και/ ή δικαιολογημένο».*

Επισημαίνεται ότι αν και καταγράφει την πιο πάνω θέση αναφορικά με την ύπαρξη της προϋπόθεσης του επείγοντος ο καταγγέλλοντος στις γραπτές του θέσεις ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 2013 αναφέρει ότι η προϋπόθεση του επείγοντος μπορεί να εξεταστεί σε συνάρτηση και με την τρίτη προϋπόθεση, δηλαδή την ύπαρξη σοβαρού κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης.

Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί την έγκαιρη υποβολή της καταγγελίας και αιτήματος για λήψη προσωρινών μέτρων και ότι ο χρόνος εκπνοής για λήψη των αιτήσεων από την ΑΗΚ έχει λήξει στις 15 Οκτωβρίου 2013.

Παρόλ' αυτά, η Επιτροπή, κρίνει ότι οι κυριότεροι ισχυρισμοί του ΣΕΑΠΕΚ αναφορικά με την πλήρωση της δεύτερης και τρίτης προϋπόθεσης είναι οι ακόλουθοι:

«Τυχόν μη έκδοση των αιτούμενων διαταγμάτων και/ ή προσωρινών μέτρων θα επιτρέψει στο Καταγγελλόμενο Μέρος όπως ενεργήσει και/ ή ολοκληρώσει και/ ή προχωρήσει στην πραγμάτωση των σχεδίων που αφορούν την ελεγχόμενη ενέργεια, ήτοι την εγκατάσταση 200 Φωτοβολταϊκών Συστημάτων συμψηφισμού μετρήσεων (net metering) ώστε:

- i. Θα προκύψουν πραγματικές και/ ή νομικές περιστάσεις που θα είναι δύσκολο να ανατραπούν στη συνέχεια ως η εξέταση και/ ή έγκριση αιτήσεων καταναλωτών αναφορικά με την εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων.
- ii. Ενδέχεται να υπάρξει διάπλωση εννόμων καταστάσεων και/ ή δικαιωμάτων ως εκ της πραγμάτωσης του Σχεδίου της ΑΗΚ και/ ή της σύναψης συμβάσεων και/ ή άλλως πως μετά των ενδιαφερομένων τρίτων προσώπων και/ ή τους καταναλωτές.»

Σε περίπτωση μη ευδοκίμησης της παρούσας Αίτησης η Καταγγελία καθίσταται ουσιαστικά άνευ αντικειμένου και η νομική και πραγματική ζημιά μη συνιστάμενης σε οικονομικά αλλά στην πληθώρα δημιουργίας εννόμων αποτελεσμάτων σε σχέση με τρίτα πρόσωπα ως και της δημιουργίας τελεσμένων ώστε επανόρθωση θα είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής.»

«Αν δεν ήθελε εκδοθούν τα αιτούμενα προσωρινά μέτρα η Καταγγελία κινδυνεύει να μείνει άνευ αντικειμένου εφόσον η ΑΗΚ θα προχωρήσει απρόσκοπτα και άνευ εμποδίου στην υλοποίηση των ελεγχόμενων ενεργειών της δημιουργώντας πραγματικά και/ ή νομικά τελεσμένα τα οποία το Καταγγέλλον Μέρος δεν θα δύναται πλέον να ακυρώσει και/ ή δεν θα είναι δεκτικά επανόρθωσης»

« [...] εξ' αρχής η ΑΗΚ είχε επιφυλάξει για τον εαυτό της ερήμην των πάντων την εγκατάσταση 200 από τα 2000 Φ/Β net metering. Συναρτημένων όλων των προηγούμενων παραμέτρων στις οποίες έχουμε αναφερθεί, «ιδιοποιείται» η ΑΗΚ το 10% και το αποσπά από τον ελεύθερο και ανοιχτό ανταγωνισμό. Καταλείπει δηλαδή στους λοιπούς ανταγωνιστές της 1800 Φ/Β συστήματα. Αν ήθελε υποθέσει τις ότι τα εν λόγω 1800 Φ/Β συστήματα κατανέμονται ισοδύναμα στα 68 μέλη του Συνδέσμου με απλά μαθηματικά έκαστο μέλος θα έχει μερίδιο εγγύς του 1,4%. Εξ' ου και επαληθεύεται ο ισχυρισμός για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην σχετική αγορά λαμβανομένης υπόψη της υπερ-δεσπόζουσας θέσης με όρους οικονομικής δύναμης της ΑΗΚ στη συναφή αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας.»

Η Επιτροπή αναφορικά με τις πιο πάνω θέσεις, κρίνει σκόπιμο να επισημάνει ότι δεν έχει ακόμη λήξει η προθεσμία (30/12/2013) για υποβολή αιτήσεων σε σχέση με τα 2000 φωτοβολταϊκά που θα εγκατασταθούν με χορηγία από το ειδικό ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ, σε ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες καταναλωτών που προκήρυξε η ΡΑΕΚ, ενώ σημειώνεται ότι από τα στοιχεία που έχουν αποσταλεί διαφαίνεται ότι δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός αιτήσεων σε σχέση με αυτά τα συστήματα και για οικιακούς καταναλωτές χωρίς χορηγία. Προς τούτο, επισημαίνεται η ανακοίνωση του ειδικού

ταμείου ΑΠΕ & ΕΞΕ ημερομηνίας 5.9.2013 σύμφωνα με την οποία «Κατά την πρώτη περίοδο υποβολής αιτήσεων που έληξε στις 8/8/2013 υποβλήθηκαν συνολικά 887 αιτήσεις [...] κατά τη δεύτερη περίοδο υποβολής αιτήσεων η Επιτροπή δύναται να εγκρίνει τουλάχιστον 1113 πρόσθετες αιτήσεις.», ενώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ΑΗΚ από τις 200 αιτήσεις που θα δεχόταν, θα προχωρήσει τελικά στην εγκατάσταση μόνο 171 συστημάτων. Αξιοσημείωτο δε είναι το γεγονός ότι ο ΣΕΑΠΕΚ δεν αμφισβήτησε τη θέση της ΑΗΚ ότι το ενδιαφέρον σε σχέση με το σχέδιο ήταν μειωμένο. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια του σχεδίου συμψηφισμού μπορούν να κάνουν αίτηση επιπλέον 3000 οικιακοί καταναλωτές άνευ χορηγίας και τοπικές αρχές. Ως εκ τούτου, δεν διαφαίνεται ότι υπάρχει κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης για τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ τα οποία δραστηριοποιούνται στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών για όλες τις ομάδες καταναλωτών.

Επισημαίνεται ότι δεν διευκρινίζεται από τον καταγγέλλοντα ποια θα είναι η ζημιά που θα επέλθει, είτε στο δημόσιο συμφέρον είτε στα μέλη του. Συγκεκριμένα, δεν γίνεται κατανοητό από τις θέσεις του ΣΕΑΠΕΚ για ποιους λόγους είναι επείγον να δοθούν προσωρινά μέτρα λόγω κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης λαμβανομένου υπόψη ότι τα μέλη του ΣΕΑΠΕΚ δραστηριοποιούνται στην προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών γενικότερα τόσο σε σχέση με τα Σχέδια της ΡΑΕΚ όσο και εκτός σχεδίων, τόσο για τις ευπαθείς ομάδες όσο και για τις μη ευπαθείς και τόσο για πελάτες που εγκαθιστούν φωτοβολταϊκά για άλλους σκοπούς και όχι για εκμετάλλευση του συστήματος συμψηφισμού. Ο ΣΕΑΠΕΚ δεν έχει υποβάλει οποιαδήποτε στοιχεία που δεικνύει ότι η δραστηριοποίηση της ΑΗΚ με 200 φωτοβολταϊκά συστήματα που προτίθεται να εγκαταστήσει σε ευπαθείς ομάδες οικιακών καταναλωτών οδηγεί σε ανεπανόρθωτη βλάβη των μελών του.

Η Επιτροπή, στη βάση των στοιχείων και θέσεων του καταγγέλλοντα Συνδέσμου, ως αυτές καταγράφονται στην αίτηση για λήψη προσωρινών μέτρων, στις θέσεις που υποβλήθηκαν γραπτώς κατά την ακροαματική διαδικασία, καθώς και την προφορική υποβολή θέσεων κατά την ίδια διαδικασία, θεωρεί ότι δεν στοιχειοθετήθηκε επαρκώς στο παρών αίτημα η προϋπόθεση του επείγοντος και της ανεπανόρθωτη βλάβης.

Εξάλλου θα πρέπει να τονιστεί ότι, ο ΣΕΑΠΕΚ ισχυρίζεται ότι η ΑΗΚ θα κατέχει το 10% της αγοράς ενώ τα μέλη αυτού θα έχουν από 1,4% το καθένα, κάτι που δείχνει την υπεροχή αυτής εφόσον θα έχει ένα μεγάλο προβάδισμα έναντι των υπολοίπων. Εντούτοις, σημειώνεται ότι ο καταγγέλλων Σύνδεσμος έχει καθορίσει την αγορά με τρόπο που περιλαμβάνει και τα 5000 φωτοβολταϊκά συστήματα για οικιακούς

καταναλωτές επιπλέον αυτά των δημόσιων και τοπικών αρχών. Ως εκ τούτου, ο τρόπος με τον οποίο επιχειρεί να ποσοτικοποιήσει την κατ' ισχυρισμό βλάβη δεν ανταποκρίνεται στον ίδιο τον ορισμό της σχετικής αγοράς στον οποίο έχει προβεί. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η δραστηριοποίηση της ΑΗΚ με 171 φωτοβολταϊκά συστήματα δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο ανεπανόρθωτης βλάβης για τα συμφέροντα των μελών του ΣΕΑΠΕΚ. Επιπλέον, δεν είναι ξεκάθαρο το πώς η δραστηριοποίηση νέου ανταγωνιστή στην αγορά αυτή καθ' εαυτή και η δημιουργία μεριδίου αγοράς σε αυτή, επιφέρει σοβαρό κίνδυνο ανεπανόρθωτης βλάβης για τα συμφέροντα άλλων ανταγωνιστών ή για το δημόσιο συμφέρον.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι δεν στοιχειοθετούνται οι προϋποθέσεις του επείγοντος και του σοβαρού κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης.

Παρά τα όσα έχουν καταγραφεί ανωτέρω αναφορικά με τα ευρήματα της Επιτροπής και τα στοιχεία που βρίσκονται ενώπιον της αναφορικά με την πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 28 του Νόμου, υπό το φως της κατάληξης της Επιτροπής αναφορικά με την μη πλήρωση της δεύτερης και τρίτης προϋπόθεσης του άρθρου 28(2) του Νόμου, η Επιτροπή κρίνει ότι στην προκείμενη υπόθεση δεν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 του Νόμου για τη λήψη προσωρινών μέτρων.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή, υπό το φως των όσων έχουν αναφερθεί, ομόφωνα κρίνει ότι δεν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 του Νόμου και ομόφωνα αποφασίζει να απορρίψει το αίτημα για λήψη προσωρινών μέτρων που έχει υποβληθεί από τον καταγγέλλοντα ΣΕΑΠΕΚ.

ΛΟΥΚΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Πρόεδρος της Επιτροπής

Προστασίας του Ανταγωνισμού